

VERSENYSZABÁLYZAT

a gyalogos természetjáró

tájékozási túraversenyek

szervezéséhez és lebonyolításához

2007

Jelen szabályzat a Magyar Természetbarát Szövetség gondozásában 1997-ben kiadott, majd 2003-ban módosított Versenyszabályzat átdolgozott kiadása.

Az átdolgozott kiadást szerkesztette:

Jakab Albert
az MTSZ Verseny Albizottság vezetője

Felelős kiadó:
Pálmai Vencel
az MTSZ Gyalogtúra Bizottság vezetője

Kiadja a Magyar Természetbarát Szövetség Gyalogtúra Bizottságának
Verseny Albizottsága

TARTALOMJEGYZÉK

Általános rendelkezések	7
1. A verseny meghatározása	8
1.1 A gyalogos természetjáró tájékozdási túraverseny meghatározása	8
1.2. A gyalogos természetjáró tájékozdási túraverseny alapvető feltételei.....	8
2. A versenyek felosztása, fajtái	8
2.1. A verseny rendszere szerint	8
2.2. A verseny napszaka szempontjából	8
2.3. A fordulók száma szempontjából.....	9
2.4. A lehetséges résztvevők szempontjából.....	9
2.5. A versenyző egységek létszáma szempontjából	9
2.6. A versenyző egységek tagjainak neme szerint.....	9
3. Részvétel a versenyen	10
3.1. Csapat	10
3.2. A nevezési feltételeknek megfelelő csapat (versenyző) jogosultságai	10
3.3. A csapat és a versenyző kötelességei.....	10
3.4. A csapat (versenyző) felelőssége	10
3.5. A csapatvezető	10
3.6 . A csapatok felszerelése.....	10
3.6.1 A verseny rendezőse által biztosított felszerelés.....	10
3.6.2 Egyéb, ajánlott felszerelések	11
3.6.3. Versenyfeladatok megoldására tiltott eszközök	11
3.7. Sportszerűség, viselkedés a versenyen	11
3.8. A kísérők és a nézők	12
3.9. TV, rádió, sajtó, filmesek (videósok), fényképezetek	12
4. A versenyrendezők	12
4.1. A versenybíróság.....	12
4.1.1. A versenybíróság elnöke.....	12
4.1.2. A versenybíróság elnökhelyettese	13
4.1.3. Pályakitűző.....	13
4.1.4. Versenytitkár	13
4.1.5. Rajtbíró, rajtszemélyzet.....	13
4.1.6. Célbíró, értékelő bíró.....	14
4.2. Egyéb, versenybírói minősítéssel kötelező érvénnyel nem rendelkező rendezők.....	14
4.2.1. Időmérő állomásbíró és pontbíró	14
4.2.2. Versenyorvos, egészségügyi szakszolgálat	14
4.2.3. További közreműködők	14
4.3. A verseny szakmai felügyelete	14
4.3.1. Ellenőrző bíró	14
4.3.2. Szövetségi ellenőr.....	15
4.3.3. Természetvédelmi ellenőrző bíró (TEB).....	15
5. Versenykiírás	15
5.1. A versenykiírás tartalma	15
5.2. A versenykiírás közzététele	17
6. A versenypályák kategóriái és nehézségi foka	17
6.1. Felsőfokú pályák.....	17
6.2. Középfokú pálya	17
6.3. Alapfokú pálya	17
6.4. A versenypályák közötti eltérés	18

7. A verseny(pályák) hossza, szintemelkedése, időtartama	18
7.1. Versenypálya	18
7.1.1. A versenypályák távja	18
7.1.2. A versenypálya szintemelkedése	18
7.2. A verseny időtartamára vonatkozó fogalmak	19
7.2.1. Az előírt menetidő	19
7.2.2. Pihenőidő	19
7.2.3. Torlódási idő.....	19
7.2.4. Keverési idő	19
7.2.5. A versenyidő	20
7.2.6. Indítási időköz	20
7.2.7. A verseny időtartamának korlátozása	20
7.3. A különböző kategóriákban alkalmazandó menetsebességek, pótidők.....	21
7.3.1. Nappali versenypályán alkalmazott menetsebességek, pótidők	21
7.3.2. Éjszakai versenypályán alkalmazott menetsebességek, pótidők	21
8. Nevezés, költségek	21
8.1. Előzetes és helyszíni nevezés	21
8.1.1. Előzetes nevezés	21
8.1.2. Helyszíni nevezés	21
9. Általános tájékoztató	22
9.1. Az általános tájékoztató kötelező tartalma.....	22
9.2. Az általános tájékoztató egyéb tartalma	22
10. Térkép	22
10.1. A verseny térképe	22
10.2. A verseny térképével kapcsolatos előírások	22
11. A versenypálya	23
11.1. Szalagozások	23
11.2. Tiltott területek, korlátozások	23
11.2.1. A terepen tiltott területek	23
11.2.2. A vonatkozó, különös környezetvédelmi és természetvédelmi előírások	23
11.2.3. Magántulajdonú erdők.....	23
12. Pályaberajzolás a térképre	23
12.1. Az előre berajzolt térképek, utasítástérképek	23
12.2. Egyéni berajzolás, utasítás-térkép alapján	24
13. Menetutasítás	25
14. Versenyzőkarton	25
14.2. A versenyzőkarton ellenőrzése.....	26
14.3. A versenyzőkarton megsemmisülése	26
14.4. A versenyzőkarton védelme.....	26
15. Az állomáskarton	26
16. Versenyközpont, rajthely, sorsolás	26
16.1. Versenyközpont	26
16.2. Rajthely elhelyezés	26
16.3. Az előrajt.....	27
16.4. Időrajt, térképrajt.....	27
16.4.1. Időrajt	27
16.4.2. Térképrajt	27
16.5. Sorsolás.....	27
17. Ellenőrző pont, időmérő állomás	27
17.1. Az ellenőrző pont, időmérő állomás bemérése.....	28
17.2. Az ellenőrző pont megjelölése a pálya bemérésekor	28

17.3. Az ellenőrző pont, időmérő állomás megjelölése a terepen	28
17.4. A bója	28
17.5. Az ellenőrző bóják kihelyezése	29
17.6. A pontérintést igazoló felszerelés	29
17.7. A pontérintést igazoló szerkezet megsemmisülése	29
17.8. Az ellenőrző pontok őrzése, a pontőr feladatai	29
17.9. Ellenőrző pontok a térképen és a terepen	29
17.10. Az ellenőrző pontok felhasználása	30
17.11. Időmérő, utasítást adó, értékelő állomás	30
17.12. Tévesztő ellenőrző pontok (tévesztőbóják)	31
17.13. Különleges ellenőrző pont	31
17.14. Az ellenőrző pontok, időmérő állomások bontása	31
18. A versenypályán alkalmazott feladatok	32
18.1. Szerkesztés	32
18.2. Menetidőszámítás	32
18.3. Távolságmérés (<i>távolságfésű</i>)	32
18.4. Iránymérés (<i>irányfésű</i>)	33
18.5. Irány és távolságmérés	33
Többpontos (összetett) feladatok	33
18.5. Sorozatos irány és távolságmérés (<i>poligon</i>)	34
18.6. Kötelező útvonal (útvonalkövetés)	34
18.7. Térképvázlat	34
18.8. Rajzos útvonalleírás (<i>egyenes itiner</i>)	34
18.9. Szöveges útvonalleírás (<i>itiner</i>)	35
18.10. Szintmenet, szintvonalkövetés	35
18.11. Szabad sorrend (<i>optimális útvonal</i>)	35
18.12. Domborzat-felismerés	35
18.13. Térképhiba felismerés	35
19. Cél, térképcél	36
19.1. A cél elhelyezése	36
19.2. A cél megjelölése	36
19.3. Térképcél	36
20. Az időmérés	36
20.1. Időmérés a rajtban, időmérő állomáson, célban	36
20.2. Időmérés elektronikus pontérintő rendszer esetén	37
21. Az eredmény megállapítása, eredményközlés	37
21.1. A hibapontok mértéke	38
21.2. Az értékelés szempontjai	38
21.3. A helyezések megállapítása	39
21.4. Azonos számú hibapont, holtverseny	39
21.5. Keverési idő figyelembevétele az értékelésnél	39
21.6. A verseny feladása	39
21.7. Nem értékelhető csapatok (versenyzők)	39
21.8. Eredményközlés	39
22. Díjazás, emlékjelvény	40
22.1. Díjazás	40
22.2. Emlékjelvény	40
23. Óvás, észrevétel	41
23.1. Az óvás tárgya	41
23.2. Az óvásra vonatkozó előírások	41
23.3. Az óvás időpontja	41
23.4. Az óvás díja	41

23.5. Az óvás elbírálása	42
23.6. Az elbírált óvás	42
23.7. A döntéssel kapcsolatos teendők	42
23.8. Eredményhirdetés eredménytörlés esetén	42
23.9. Fellebbezés	43
24. Országos bajnoki versenyek	44
24.1. Az országos bajnoki versenyekre vonatkozó előírások	44
24.2. A szövetségi ellenőr jogosultsága, feladata	44
MELLÉKLETEK	45
Az ellenőrzőpontok közötti átmenetek értékelése	46
Az ellenőrzőpont minősítése	48
A versenyrendezés értékelésének szempontjai	50
Menetidőszámítás	51
VERSENYZŐKARTON	53

Általános rendelkezések

A szabályzat a Magyar Természetbarát Szövetség (MTSZ) és tagszervezetei által szervezett és rendezett gyalogos természetjáró tájékozdási túraversenyek (későbbiekben verseny) szabályainak egységes rendszerbe foglalása.

Alkalmazása biztosítja azt, hogy a csapatok (versenyzők) azonos szabályok alapján megrendezett hazai versenyeken vehessenek részt, és szabályzatként szolgál a rendezők és a versenyzők számára.

/1/ Jelen szabályzat előírása szerint kell rendezni minden olyan versenyt, melyet az MTSZ Gyalogtúra Bizottság Verseny Albizottsága (VAB) – a verseny rendezőjével egyeztetve – bajnoki versenynek kijelöl.

/2/ Bajnoki versenyeken a versenyszabályzattól eltérni csak abban az esetben szabad, ha azt a Verseny Albizottság írásban engedélyezi. Az eltérés engedélyezését – annak részletes indoklásával – a verseny tervezett időpontja előtt legalább 60 nappal írásban kell kérni, amelyre a választ 30 napon belül meg kell adni.

/3/ Minden egyéb verseny rendezése esetén el lehet térni a jelen szabályzat egyes pontjaitól. Az eltérésekről azonban egyértelműen tájékoztatást kell adni a versenykiírásban.

/4/ A szabályzatban nem szabályozott kérdésekben az érintett versenybíróság jogosult dönteni, döntéseit a versenykiírásban és/vagy a menetutasításban és/vagy más módon a versenyben érintettek számára nyilvánosságra kell hozni.

/5/ Ezen módosított szabályzat **2007. január 1**-től lép hatályba és ezzel egyidejűleg a korábban kiadott szabályzatok, irányelvek és ajánlások érvényüket veszítik.

1. A verseny meghatározása

1.1 A gyalogos természetjáró tájékozódási túraverseny meghatározása

A gyalogos természetjáró tájékozódási túraverseny olyan verseny, amely a természetjárás keretein belül lehetőséget ad a tájékozódási képesség fejlesztésére, a fizikai kondíciók javítására, továbbá arra, hogy a résztvevők versenyszerűen összemérjék szellemi-fizikai felkészültségüket a szabad természetben történő tájékozódásban.

A gyalogos természetjáró tájékozódási túraverseny: a csapatoknak (versenyzőknek) térkép és tájoló segítségével, a menetutasításában meghatározott feladatok teljesítésével, az előírt időtartam alatt, az előírt sorrendben kell megkeresniük a térképen kijelölt, esetenként feladattal meghatározott és a terepen elhelyezett ellenőrzőpontokat, és kell eljutniuk a célba.

1.2. A gyalogos természetjáró tájékozódási túraverseny alapvető feltételei

- bontott távú, kötött menetsebességű verseny, ahol a menetidő betartásának ellenőrzése időmérő állomásokon történik,
- a csapatok (versenyzők) előre nem ismerhetik az ellenőrző pontok azonosítási jeleit, az ellenőrző pontok közelében tévesztőbója is kihelyezhető,
- a csapatok (versenyzők) az ellenőrzőpontok (állomások) közt maguk választják meg az útvonalat, kivéve, ahol azt a menetutasítás másképpen szabályozza,
- a csapatoknak (versenyzőknek) az ellenőrzőpontok érintésén túlmenően esetenként egyéb tájékozódási feladatokat is meg kell oldaniuk, esetleg a természetjárással, helyismerettel kapcsolatos kérdésekre is válaszolniuk kell.

2. A versenyek felosztása, fajtái

2.1. A verseny rendszere szerint

- a) Országos bajnoki verseny: az a verseny, amelyet az MTSZ Gyalogtúra Bizottság Verseny Albizottsága évente annak nyilvánít, és ennek megfelelően szerepelteti a hivatalos versenynaptárban.
- b) Területi bajnoki verseny.
- c) Egyéb verseny: minden más verseny.

2.2. A verseny napszaka szempontjából

- a) Nappali verseny, amely teljes egészében a nappali órákban zajlik. Az első rajt legalább egy órával követi a napfelkeltét, az utolsó pedig legalább a versenyidővel megelőzi a napnyugtát.
- b) Éjszakai verseny, amely teljes egészében éjszaka zajlik. Az első rajt időpontja legalább egy órával napnyugta után van, az utolsó rajt pedig legalább a versenyidővel megelőzi a napkeltét.

- c) Többnapos verseny, amely kettő vagy több napon keresztül zajlik. Az utolsó-nak induló csapat versenyidejének lejártától számítva a csapatoknak legalább hat óra pihenőidőt kell biztosítani a következő rajtig. Ha a verseny egymást követő napszakokban kerül lebonyolításra (vegyes napszakú verseny) a szakaszok között 6 óra pihenőidőt és 1 óra felkészülési időt kell a versenyzők részére biztosítani.

2.3. A fordulók száma szempontjából

- a) Egyfordulós verseny, melyen a végeredményt egyetlen verseny eredménye alapján hirdetik ki.
- b) Többfordulós verseny, melyen kettő- vagy több verseny eredményeinek kiírás szerinti összesítésével alakul ki a végeredmény.
A többfordulós versenyen fordulónként ki kell hirdetni a részeredményt.

2.4. A lehetséges résztvevők szempontjából

- a) Nyílt verseny, melyre bárki, vagy bármely csapat korlátozás nélkül benevezhet.
- b) Háziverseny, melyen csak a rendező szakosztály, klub, stb. saját csapatai (versenyzői) vehetnek részt.
- c) Meghívásos verseny, melyre valamely meghatározott szempont alapján hívják meg a résztvevőket.
- d) Területi verseny, melyre egy adott település vagy megye – esetleg tájegység – csapatai (versenyzői) vehetnek részt.

2.5. A versenyző egységek létszáma szempontjából

- a) Csapatverseny, melyben csak csapatok vehetnek részt.
- b) Egyéni verseny, melyen csak egyéni versenyzők vehetnek részt.

2.6. A versenyző egységek tagjainak neme szerint

- a) Női verseny (kategória), melyben csak olyan csapatok vehetnek részt, melyek kizárólag nőkből állnak.
- b) Férfi verseny (kategória), melyben csak olyan csapatok vehetnek részt, melyek kizárólag férfiakkból állnak.
- c) Vegyes összetételű verseny (kategória), melyben általában nincs megkötés a csapattagok nemére vonatkozóan.

3. Részvétel a versenyen

3.1. Csapat

Egy csapatban legalább 2 versenyzőnek kell szerepelnie. A csapatok maximális létszáma, kategóriától függően 4-6 fő legyen.

A versenyeken a csapatokban szereplő versenyzői létszámot, fentiek figyelembevételével, a versenykiírás szabályozza.

3.2. A nevezési feltételeknek megfelelő csapat (versenyző) jogosultságai

A csapat és a versenyző jogosult:

- nevezni a versenyre,
- a nevezéskor megjelölt kategóriában rajthoz állni,
- észrevételt tenni, óvást benyújtani,
- bármilyen nehézségi fokozatú versenyen indulni.

3.3. A csapat és a versenyző kötelességei

A csapat és a versenyző köteles:

- sportszerűen, a közízlést nem sértő öltözékben versenyezni,
- a rendezőség által adott rajtszámot jól láthatóan viselni,
- a nevezésnek megfelelő kategóriában indulni.

3.4. A csapat (versenyző) felelőssége

A csapatvezető (versenyző) a felelős azért, hogy versenyzőkarton, menetutasítás és versenytérkép nélkül a csapat (versenyző) ne induljon el, és ellenőrizze, hogy a megfelelő kategória anyagát kapta-e kézhez.

Felelős az időrajtba érkezésért, a megadott időn belül.

Felelős az ellenőrzőpontok érintésének a versenyszabályzat szerinti igazolásáért.

A csapat (versenyző) vezetőjének a versenyzőkartont az időmérő állomásokon adminisztráció céljára át kell adnia, indulás előtt vissza kell kérnie (a csapattagok teljes létszámú beérkezésekor, illetőleg indulásakor).

A versenyzőkartont célba érkezéskor a célbíróknak át kell adnia.

A csapat kötelessége a célban minden körülmények között jelentkezni.

3.5. A csapatvezető

A csapatvezető a csapat azon tagja, aki a csapat és a rendezők között tartja a kapcsolatot. Hivatalosan a csapatvezető jogosult a versennyel kapcsolatos észrevételek kinyilvánítására, az óvásra, az adminisztrációs feladatok ellátására.

3.6 . A csapatok felszerelése

3.6.1 A verseny rendezősége által biztosított felszerelés

- rajtszám: A versenyeken segíti az időmérő állomások, valamint a rajt- és cél-személyzet munkáját. A rajtszámot jól láthatóan kell a mellen vagy a háton elhelyezni és a verseny időtartama alatt viselni. Alkalmazása nem kötelező, de nagyobb létszámú versenyeknél célszerű.
- térkép,
- menetutasítás,

- versenyzőkarton.

3.6.2 Egyéb, ajánlott felszerelések

- tájoló (ÉK-i rendszerű, 360 °-os),
- óra,
- elsősegély csomag,
- íróeszköz,
- ivóvíz,
- rajzeszközök (körző, vonalzó, szögmérő),
- lámpa, tartalék elem és izzó (éjszakai versenyen),
- térképtartó,
- turistatérkép,
- turista irodalom.

3.6.3. Versenyfeladatok megoldására tiltott eszközök

- mobiltelefon, rádió adóvevő,
- GPS,
- távolság mérésére szolgáló bármilyen eszköz.

Használatuk a versenyből való kizárást vonja maga után!

3.7. Sportszerűség, viselkedés a versenyen

A verseny résztvevői kötelesek a versenybíróóság utasításait betartani.

A versenyen elkövetett sportszerűtlenség kizárást vonhat maga után.

A versenyen nem indulhat az, aki a verseny bizalmas adatainak birtokában van.

A dopping minden formája tilos.

A verseny minden résztvevője (versenyző, rendező, néző stb.) köteles a versenyszabályzat rá vonatkozó részét, a természet- és a környezetvédelem szabályait betartani.

Csendesen, a természetet legkevésbé zavarva és károsítva, a természetvédelmi és környezetvédelmi előírásokat a legmesszebbmenőkig betartva kell versenyezni.

A vadvédelmi, tűzvédelmi, esetenként műemlékvédelmi szabályokat be kell tartani.

Az erdei létesítményeket óvni kell.

A versenyfeladat teljesítéséhez idegen segítség nem vehető igénybe! – Ez kizárást eredményezhet.

Az eltévedt, sérült versenyző igénybe vehet segítséget, de ez a verseny feladását jelentheti.

Sérült versenyző számára a segítségnyújtás kötelező, amennyiben a sérült vagy a sérült társa igényli. Ilyen esetben a segítség elmulasztása súlyos sportszerűtlenség, versenyből való kizárást von maga után. Amennyiben a segítségnyújtás úgy oldható meg, hogy a segítségnyújtó csapatban legalább két fő marad, a versenyt folytathatják. Ha nem, a segítségnyújtó csapat értékeléséről a versenybíróóság dönt. A segítségre szoruló csapat a versenyt feladta.

Az eltévedt, a versenyt feladó versenyző (csapat) is köteles a célban jelentkezni személyesen vagy telefonon, és a versenyzőkartont oda eljuttatni.

Célbaérés után csak az ellenőrző bíró engedélyével lehet a versenyterepre visszatérni.

A tájékozási túraversenyen mindenki saját felelősségére indul.

3.8. A kísérők és a nézők

Kötelesek a versenyrendezőség utasításait betartani. A verseny időtartama alatt a versenyterepen csak a számukra kijelölt helyen tartózkodhatnak, és nem tarthatnak a csapatokkal (versenyzőkkel) olyan kapcsolatot, amely a verseny eredményét befolyásolhatja.

3.9. TV, rádió, sajtó, filmesek (videósok), fényképészek

A versenybírók által kijelölt személy tartja velük a kapcsolatot. A versenypályán (versenyterepen) csak a kijelölt személlyel, vagy a versenybírók tagjaival tartózkodhatnak. A terepen a versenyt nem zavarhatják, az egyenlő feltételeket nem befolyásolhatják.

4. A versenyrendezők

4.1. A versenybírók

A versenybírók látja el a verseny előkészítésével, lebonyolításával és értékelésével járó feladatokat. A versenybírók tagjainak ismerni kell a szabályzat rájuk vonatkozó részeit.

A versenybírók összetétele: elnök, elnökhelyettes(ek), pályakitűző(k), versenytitkár, rajtbíró(k), célbíró(k), értékelő bíró(k), állomásbíró(k), pontbíró(k).

4.1.1. A versenybírók elnöke

A verseny előírásoknak megfelelő szervezéséért és lebonyolításáért a versenybírók elnöke a felelős.

- az a személy, akit erre a feladatra a verseny rendező szerve felkér, vagy kijelöl,
- versenybírói vizsgával kell rendelkeznie,
- kiválasztja és felkéri a versenybírók tagjait,
- felkéri az ellenőrző bírót, aki lehetőleg a rendező szervtől független személy legyen,
- összehangolja a versenybírók tagjainak munkáját,
- felel a versenykiírás elkészítéséért, az abban foglaltak helyességéért, szabályszerűségéért,
- felel a versennyel kapcsolatos természet- és környezetvédelmi előírások betartásáért,
- lebonyolítási tervet készít, és azt betartatja,
- felel a területtulajdonos vagy kezelő, az illetékes természetvédelmi hatóság engedélyének beszerzéséért, és az abban foglaltak betartásáért,
- megszervezi a csapatok (versenyzők) fogadását, jelentkezését, regisztrálását,
- felel az eredmény értékeléséért,
- felel az eredményeknek a verseny napján, a kiírásban meghatározott időpontban történő kihirdetéséért és az eredményértesítők elkészítéséért,
- dönt a versenyszabályzatban nem szabályozott kérdésekben,
- dönt a vitás esetekben, óvás esetén az ellenőrző bíró és a szövetségi ellenőr véleményének meghallgatása után,
- joga van előre nem látott, a verseny lebonyolítását akadályozó időjárási, vagy más ok miatt a versenyt berekeszteni, vagy az ellenőrző bíróval egyetértésben a pályákat módosítani. (A változást köteles azonnal kö-

zölni a verseny résztvevőivel.)

4.1.2. A versenybíróság elnökhelyettese

- a versenybíróság elnöke kéri fel,
- versenybírói végzettséggel kell rendelkeznie,
- biztosítja a verseny egyéb rendező személyzetét, felel szakszerű eligazításukért,
- felel a verseny rajtjának és céljának működéséért, a természet megóvásáért,
- ellátja mindazon feladatokat, amellyel az elnök megbízza,
- távollétében helyettesíti az elnököt.

4.1.3. Pályakitűző

- versenybírói végzettséggel kell rendelkeznie,
- elkészíti a versenypályák terveit, a versenyszabályzatban leírt paraméterek, a környezetvédelmi, természetvédelmi előírások, valamint a terület-használat feltételeinek figyelembe vételével,
- felelős az ellenőrző pontok (időmérő állomások), a rajt, a cél helyének pontos kitűzéséért, a kitűzött pályák szakszerűségéért, szabályosságáért, beleértve a természetvédelmi szempontokat is,
- felel az ellenőrző pontok (időmérő állomások) időbeni kihelyezéséért,
- a pályafelszerelések szabályszerű elhelyezéséért, az ellenőrző pontok (időmérő állomások) verseny utáni bontásáért,
- felel a berajzolt versenyterképek vagy utasítástérképek helyességéért, a menetutasítás elkészítéséért,
- köteles a területhasználati engedélyben foglaltakat maradéktalanul betartatni,
- az értékelésnél az elnök felkérésére köteles segítséget nyújtani.

4.1.4. Versenytitkár

- elkészíti a versenykiírást,
- biztosítja a versenyfelszerelést, nyomtatványokat,
- fogadja a nevezéseket, kiállítja vagy kiállíttatja a versenyzőkartonokat,
- kiosztja, vagy kiosztatja a rajtszámokat,
- felelős az eredményértesítő kiküldéséért,
- biztosítja az öltözőket, a csomagok megőrzését, esetleg tisztálkodási és egészségügyi feltételeket,
- a versenyzők létszámától függően egyes feladatok ellátására felelősöket kérhet fel,
- elvégzi a verseny adminisztrációjával kapcsolatos teendőket.

4.1.5. Rajtbíró, rajtszemélyzet

- felel a rajthely megfelelő kialakításáért,
- felel a szükséges feliratok elkészítéséért,
- felel a szabályos indításért, a csapatok (versenyzők) megfelelő tájékoztatásáért,
- tájékoztatja a célszemélyzetet a rajt megtörténtéről, az elindult csapatok (versenyzők) számáról, az utolsó csapat (versenyző) indulásáról,
- nyilvántartást vezet a versenyen indulókról kategóriánként, korcsoportonként
- a rajtoltatás befejezése után felel a rajt bontásáért.

4.1.6. Célbíró, értékelő bíró

- legalább 1 főnek versenybírói vizsgával kell rendelkeznie,
- annyi értékelő bírót kell foglalkoztatni, amennyi biztosítani tudja a zökkenőmentes értékelést,
- felel a cél időbeni és szakszerű működéséért, technikai eszközök biztosításáért,
- felel a rajt- és célóra (idő) egyeztetéséért,
- felel a csapatok (versenyzők) beérkezési idejének megállapításáért és rögzítéséért,
- felel az eredmények pontos megállapításáért, annak folyamatos közlésére törekszik,
- elkészíti az eredménylistát,
- a verseny befejezése után felel a cél bontásáért.

4.2. Egyéb, versenybírói minősítéssel kötelező érvénnyel nem rendelkező rendezők

4.2.1. Időmérő állomásbíró és pontbíró

A szabályzatban, versenykiírásban nem rögzített feladatokat az elnök határozza meg és egyezteti velük.

Az állomásbíró és pontbíró feladatai:

- felel az időmérő állomás előírt időben történő működéséért,
- elhelyezi a jelzőbóját,
- a rajtból kiindulás előtt, vagy rádióan időt (órát) egyeztet,
- fogadja a csapatokat (versenyzőket) érkezési sorrendben, felelős a torlódás elkerüléséért és a továbbindítás feltételeinek betartásáért,
- a továbbindulás idejét meghatározza,
- a versenyzőkarton és az állomáskarton vezetéséért felelős,
- a versenyzés szempontjából minden csapatnak (versenyzőnek) egyenlő feltételeket biztosít, felvilágosítást csak olyan kérdésekben adhat, ami nem sérti a verseny tisztaságát,
- üdítőt, teát stb. adhat a versenyzőknek,
- egyéb feladatot is elláthat.

4.2.2. Versenyorvos, egészségügyi szakszolgálat

A verseny ideje alatt a célban kell tartózkodnia. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor telefonon vagy rádió összeköttetéssel kell biztosítani a kapcsolatot a mentőkkel. Amennyiben az orvos versenyközpontban való tartózkodása nem oldható meg, akkor legalább megfelelő nagyságú és tartalmú mentőláda álljon rendelkezésre.

4.2.3. További közreműködők

Pontőr, számítógépkezelő, technikai felelős, szállásfelelős, gazdasági ügyintéző, szállításfelelős, protokollfelelős, szabadidős programfelelős, parkolásért felelős, reklám-propaganda felelős stb.

4.3. A verseny szakmai felügyelete

4.3.1. Ellenőrző bíró

A versenypályák ellenőrzése, megfelelő bóják és igazolószerkezetek alkalmazása, a

menetutasítások, a térképek ellenőrzése, azok hibátlansága az ellenőrző bíró felelőssége.

Az ellenőrző bírót, aki lehetőleg a rendezőktől független legyen, a versenybírószám elnöke kéri fel.

A rendezőség köteles lehetőséget biztosítani arra, hogy az ellenőrző bíró betekintessen bármely versennyel kapcsolatos dokumentumba; hogy ellenőrizhesse az eredményszámolást, az eredménylista összeállítását és általában a szabályzat előírásának megtartását.

Előírások:

- versenybírói vizsgával kell rendelkeznie,
- ellenőrzi a versenybírószám és a rendezők munkáját, valamint a versenyszabályzat betartását,
- a versenyt megelőzően ellenőrzi a versenypálya szakszerűségét, a bemérések pontosságát, (ellenőrző pontok, időmérő állomások), a jelölő lapocskákat (stekkeket) kézjeggyével látja el,
- ellenőrzi és felelős a rajt, cél bemérésének pontosságáért,
- ellenőrzi és felelős a versenytérképek, menetutasítások pontosságáért, berajzolásuk és összeállításuk helyességéért,
- a versenyszabályzat megsértése esetén kötelezi a versenybírószámot a hiba kijavítására, kivéve a verseny indítása után a pályával kapcsolatos módosításokat,
- ellenőrzi az eredményszámolás, összeállítás helyességét,
- részt vesz a vitás esetek, óvás elbírálásában,
- ellenőrzi a természet- és környezetvédelmi előírások betartását, az engedélyeket, ha nincs természetvédelmi ellenőrző bíró,
- ellenőrzi a higiénés feltételek meglétét, betartását,
- ellenőrzi a versenyrendezés összes felszerelésének és kellékének meglétét,
- ellátja kézjeggyével a pályakitűzéshez használatos táblázatot.

4.3.2. Szövetségi ellenőr

Az MTSZ Gyalogtúra Bizottság Verseny Albizottsága az országos bajnoki versenyekre szövetségi ellenőrt küld. A szövetségi ellenőr feladatait a 24. fejezet szabályozza.

4.3.3. Természetvédelmi ellenőrző bíró (TEB)

Tevékenységét a vonatkozó természetvédelmi előírások határozzák meg.

- tevékenységét a természetvédelmi őrre vagy megbízottra vonatkozó előírások határozzák meg,
- alkalmazása akkor ajánlott, ha a résztvevők száma várhatóan a 200 főt meghaladja, kötelező, ha fokozottan védett területen, vagy nemzeti park területén van a versenyterep.

5. Versenykiírás

A versenykiírás a verseny alapvető dokumentuma.

5.1. A versenykiírás tartalma

- a verseny pontos megnevezése,
- a verseny célja,
- a verseny időpontja és helye,
- a rajt helye,

- a rajthely elérésének lehetőségei,
- a verseny meghatározása (fokozat, időszak, forma, típus),
- a rendező szerv neve, címe, telefonszáma, elérhetősége,
- a versenybírók összetétele,
- a verseny kategóriái, csapatlétszáma,
- a verseny körülbélüli távja, szintemelkedése, a várható versenyidő,
- a nevezési cím és határidő, a helyszíni nevezés feltételei,
- a nevezési díj és más költségek, ezek fizetési módja,
- az eredmény hirdetésének helye, ideje,
- a verseny díjazása,
- a felhasznált térkép méretaránya, alapszintköze, típusa,
- a plusz térkép(ek)hez történő hozzájutás feltételei,
- az első és esetleg az utolsó rajt ideje, a jelentkezés ideje, a versenyidő-tartam korlátozásának módja,
- az értékelés módja, hivatkozni kell a versenyszabályzatra, illetve az attól való eltérésre,
- az óvás díja,
- a kötelező felszerelés,
- egyéb szolgáltatások,
- a lehetőségek és korlátozások,
- a szövetségi ellenőr neve és elérhetősége,
- amennyiben a verseny szabályzattól eltérést alkalmaznak a rendezők, úgy a kiírásban közölni kell ennek tényét és mibenlétét.

- a) A versenykiírás melléklete lehet a nevezési lap, amely tartalmazza a fokozatok, kategóriák felsorolását, a nevezési díj befizetésére vonatkozó nyilatkozatot, a nevező csapat nevét, levelezési címét, és a csapat tagjainak névsorát.
- b) A verseny megnevezése áll a névből és a versenytípus megnevezéséből, valamint a verseny évszámából és/vagy rendezési sorszámából. {például: X.(sorszám) Tavasz (név) Kupa (típus) 2007(évszám)}
- c) A verseny kaphatja a rendező egyesület, szervezet nevét (pl. Bauxitkutató Kupa), időszakra, tájegységre utaló nevet (pl. Bükk Kupa), reklám nevet (pl. Juve Kupa), vagy egyéb típusú neveket, valamint elnevezhető elhunyt sporttárs emlékére (emlékverseny).
- d) A verseny neve nem utalhat tiltott jelképre, nemzetiségek, nemzeti kisebbségek, népek, vallások hátrányára más értelmezésben sem. A verseny neve nem utalhat olyan termék, cég nevére, amelynek reklámozását hatályos jogszabály tiltja.
- e) A verseny nem viselheti politikai párt nevét.
- f) A verseny neve nem lehet azonos a sportágon belül más verseny nevével. Ha a névazonosságot a rendezők nem szüntetik meg megegyezéssel, a Verseny Albizottság határozatban dönt, általában a prioritás alapján.
- g) A versenytípus megnevezésének tükröznie kell a verseny jellegét (kupa, bajnokság, emlékverseny stb.) .
- h) A verseny megnevezése lehet több elemű (pl. Arany Kupa és Tóth Lajos emlékverseny).
- i) A verseny nevét magyar nyelven kell megfogalmazni, a magyar helyesírás szabályainak megfelelően. Magyarországon működő jogi személyhez fűződő név magyar névnek tekintendő.
- j) A verseny neve alatt, az alcímben utalni kell a sportágra és arra, hogy egyéni vagy csapatversenyről van szó. A bajnoki versenyek esetében a bajnoki minivoltára is utalni kell. (Pl. Tubes Kupa, természetjáró tájékoztatói csapatver-

seny, 12. csapatbajnoki forduló)

5.2. A versenykiírás közzététele

A versenykiírás közzététele ajánlott módjai:

- más versenyeken való felhívás (ezt minden verseny rendezőse köteles befogadni),
- helyi, országos lapokban és/vagy más természetjáró újságokban,
- az elektronikus sajtóban való megjelentetés (rádió, TV, Internet),
- az MTSZ honlapján,
- jogszerű más (korábbi) versenyek címlistájának felhasználása.

A versenykiírás megjelentethető az írott és elektronikus sajtóban, kivonatos formában is (versenyreklám). Ez esetben a versenyen indulni szándékozók jogosultak teljes versenykiírást kérni telefonon, levélben stb. a versenyrendezőségtől indulási kötelezettség nélkül. A kért teljes kiírást a versenyrendezőség az általa választott módon köteles eljuttatni az érdeklődőnek.

A verseny lemondása esetén a versenybíróóság a versenykiírással azonos szintű értesítési kötelezettséggel bír.

6. A versenypályák kategóriái és nehézségi foka

A versenypályák nehézségi fokát az ellenőrző pontok közti átmenetek és az egyéb tájékozódási feladatok nehézsége határozza meg.

6.1. Felsőfokú pályák

A	kategória	korhatár nélkül
A/19	kategória	(19 éves vagy fiatalabb)
A/36	kategória	(36 éves, vagy idősebb)
A/50	kategória	(50 éves, vagy idősebb)
A/60	kategória	(60 éves, vagy idősebb)
A/70	kategória	(70 éves, vagy idősebb)

A korhatárral jelzett kategóriában indulhat az a csapat, amelyben a csapatlétszám legalább fele a megfelelő korhatárral jelzett korú.

Az életkor meghatározása a versenyek szempontjából: Életkor = Tárgyév - Születési év

Kivétel az A/19-es kategória, amelyben csak a jelzett korúak indulhatnak.

Felsőfokú (A) verseny rendezhető: nappali, éjszakai és vegyes napszakú formában. A versenypályán a versenyzőknek nehéz tájékozódási feladatokat kell megoldaniuk.

6.2. Középfokú pálya

B kategória. Kor szerinti megbontás célszerű, de nem kötelező.

A középfokú, (B) versenypályákon a tájékozódási feladatok egyszerűbbek. A tájfutó térkép ismerete szükséges.

6.3. Alapfokú pálya

C kategória. Kor szerinti megbontás lehetséges, de nem szükséges.

Az alapfokú, (C) pályán útvonalleírással lehet segíteni a tájékozódást, a pályán való végig haladást, esetleg alapvető tájékozódási feladatok adhatók.

Feladat lehet: a menetidő tartása, az útvonal követése, könnyű ellenőrzőpontok érintése.

Turistatérképen, település térképen, egyszerű térképvázlaton is rendezhető.

Iránytű, esetleg tájoló ismerete szükséges.

Alapfokú térképolvasási ismeretek szükségesek.

Alapfokú, emelt C kategóriájú versenyen tájfutótérkép ismerete szükséges.

6.4. A versenypályák közötti eltérés

Az esélyegyenlőség érdekében kategóriánként csak azonos pályákon versenyezhetnek a csapatok, egy kategórián belül sem szerkesztési pontban, sem iránymérésben, sem egyéb feladatban nem lehet eltérés az egyes csapatok, versenyzők között.

7. A verseny(pályák) hossza, szintemelkedése, időtartama

7.1. Versenypálya

A rajttól a célig tart a térképen, illetve a menetutasításban megadottak alapján.

7.1.1. A versenypályák távja

A távolságot – a térképen – külön feladat hiányában két egymást követő ellenőrző pont közötti egyenes szakasz mentén kell mérni.

A C alapfokú kategóriában a távolságot az optimális útvonalon számított úton kell mérni.

Külön feladatnál a menetutasításban megadottak szerint kell a távolságot meghatározni.

A mért távolságok összessége a versenypálya hossza.

7.1.2. A versenypálya szintemelkedése

A szintemelkedést a távolságméréssel összhangban, ugyanazon egyenes szakaszon a szintvonal-metszések számával kell megállapítani, úgy, hogy csak a felfelé haladás szintkülönbségeit kell összegezni. A segédszintvonalakat figyelmen kívül kell hagyni.

A versenyeken alkalmazandó versenypályahosszok és szintemelkedések:

Kategória:	Távolság:	Szintkülönbség:
A felsőfokú	6-12 km	maximum 600 méter
B középfokú	6-11 km	maximum 500 méter
C alapfokú	legfeljebb 11 km	maximum 400 méter
Egyéni verseny	5-8 km	maximum 500 méter

Az éjszakai versenypályák hosszát az alsó határhoz kell közelíteni. Éjszakai versenyeken a pálya hossza legfeljebb 8 km legyen.

A korhatárral jelzett életkori kategóriákban a verseny távját és szintemelkedését az

alsó határhoz kell arányosan közelíteni.

A verseny várható távját 1000 m-re kerekítve, szintemelkedését 100 m-re kerekítve kell a versenykiírásban megadni.

7.2. A verseny időtartamára vonatkozó fogalmak

7.2.1. Az előírt menetidő

Az előírt menetidő tartalmazza a pályahossz megtételéhez, a szintemelkedés leküzdéséhez, valamint a feladatmegoldásokra adott időt a rajtban és a verseny közben. A menetutasításban kell megadni az ellenőrzőpontok közötti távokra meghatározott menetidőket.

A menetidőket minden esetben egész percre kerekítve kell megadni.

A versenypálya rendkívüli adottságára való tekintettel többletidő is adható.

A nehezebb feladatok megoldására szintén javasolt többletidő adása.

A menetidő számítása

Menetidő-számításnál a távolságra adandó, s a szintemelkedésért járó menetidőt egy tizedes pontossággal kell számítani. A két menetidőt össze kell adni és a kapott összeget felfelé kerekítve, megkapjuk az adott szakasz menetidejét.

A szerkesztési és technikai feladatokhoz többletidőt kell biztosítani; ezt tartalmazhatja a menetidő is, de erre a versenyzők figyelmét fel kell hívni a menetutasításban. A menetidő számításához segédlet található a Szabályzat 4. sz. mellékletében.

7.2.2. Pihenőidő

Az időmérő állomáson a csapatok (versenyzők) kérésére adható. Mértéke általában állomásonként 5-20 perc, nagy csapatszám esetében az alsó határértékhez kell közelíteni. Pontos értékét az általános utasítás szabályozza.

A versenybíróóság a teljes versenytávra is maximálhatja a kiadható pihenőidőt, erről a versenyzőket a verseny előtt köteleles tájékoztatni.

7.2.3. Torlódási idő

Az időmérő állomásokon egy időben tartózkodó, azonos útvonalon tovább haladó csapatok szétválasztására felhasznált idő. Befolyásolhatja a versenyidőt, ezért a versenypályák tervezésekor és a versenyidő megadásakor figyelembe kell venni.

Előre nem ismert, csak becsülhető érték.

7.2.4. Keverési idő

Az az idő, amely az előírt menetidőn, pihenési időn és torlódási időn túl a csapatok (versenyzők) rendelkezésére áll a versenypálya teljesítéséhez. Mértékét a verseny nehézségét figyelembe véve a versenybíróóság határozza meg, értéke legalább az előírt menetidő 30 %-a.

($K = \text{előírt menetidő} \times 0,3$)

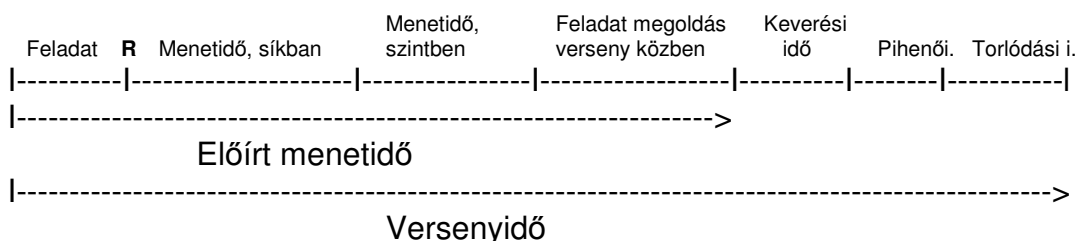
A keverési idő alkalmazásáról a versenyrendezőség dönt, szabályozása az általános utasításban történjen.

7.2.5. A versenyidő

A versenyidő az előírt menetidő, a pihenőidő, a torlódási idő valamint a keverési idő összege.

A pihenőidő és a torlódási idő miatt csak becsülhető érték.

Ábrázolva:

7.2.6 Indítási időköz

Indítási időköz az az idő, amely két csapat (versenyző) elindítása közt eltelik. Azonos pályán továbbhaladó csapatok (versenyzők) minimum 3 perc időközzel indítandók.

Az időmérő állomásokon lehetőleg a rajttal azonos indítási időközöket kell alkalmazni.

7.2.7. A verseny időtartamának korlátozása

A verseny lebonyolíthatósága, az eredményhirdetés és pályabontás könnyebb megszervezése érdekében a rendezők időkorlátozásokkal élhetnek.

A korlátozás történhet:

- a) a torlódási idővel csökkentett versenyidő maximálásával. Ebben az esetben a megadott időt túllépő csapatokat (versenyzőket) is a többi csapattal (versenyzővel) megegyezően kell értékelni, de az időn belül teljesített csapatok (versenyzők) mögé kell sorolni.
- b) pályabontási időpont megadásával. A megadott időpontban a rendezők megkezdhetik a versenypályák bontását. Ebben az esetben a megadott időpont után a csapatoknak (versenyzőknek) a lehető legrövidebb úton a célba kell bemenniük és ott jelentkezni. A megadott pályabontási idő után beérkezett csapatokat (versenyzőket) az időn belül teljesített csapatok (versenyzők) mögé kell rangsorolni.

7.3. A különböző kategóriákban alkalmazandó menetsebességek, pótidők

7.3.1. Nappali versenypályán alkalmazott menetsebességek, pótidők

Kategória	Menetsebesség	Pótidő
A	4 km/óra	10 méter szintemelkedésenként plusz 1 perc
A/19	4 km/óra	10 méter szintemelkedésenként plusz 1 perc
A/36	3,5 km/óra	10 méter szintemelkedésenként plusz 1 perc
A/50	3 km/óra	10 méter szintemelkedésenként plusz 1,5 perc
A/60	2,5 km/óra	10 méter szintemelkedésenként plusz 2 perc
A/70	2,5 km/óra	10 méter szintemelkedésenként plusz 2,5 perc
B	3 km/óra	10 méter szintemelkedésenként plusz 1 perc
emelt C	3 km/óra	10 méter szintemelkedésenként plusz 1 perc
C	4 km/óra	10 méter szintemelkedésenként plusz 1 perc

7.3.2. Éjszakai versenypályán alkalmazott menetsebességek, pótidők

Kategória	Menetsebesség	Pótidő
A	3 km/óra	10 méter szintemelkedésenként plusz 1 perc
A/19	3 km/óra	10 méter szintemelkedésenként plusz 1 perc
A/36	3 km/óra	10 méter szintemelkedésenként plusz 1 perc
A/50	2,5 km/óra	10 méter szintemelkedésenként plusz 1,5 perc
A/60	2 km/óra	10 méter szintemelkedésenként plusz 2 perc
A/70	2 km/óra	10 méter szintemelkedésenként plusz 2,5 perc
B	3 km/óra	10 méter szintemelkedésenként plusz 1 perc
C, emelt C	3 km/óra	10 méter szintemelkedésenként plusz 1perc

8. Nevezés, költségek

A nevezés módját, a versenyzők költségeit a versenykiírás szabályozza.

A kiírásban lévő nevezési feltételektől eltérő nevezéseket nem köteles elfogadni a rendezőség, ebben az esetben az érintett csapatot (versenyzőt) haladéktalanul értesíteni kell.

8.1. Előzetes és helyszíni nevezés

8.1.1. Előzetes nevezés

Előzetesen nevezni a versenykiírásban megadott nevezési határidőig, a megadott címre lehet.

Ha a kiírás úgy rendelkezik, előzetesen kategóriánként, korcsoportonként kell nevezni, megjelölve a csapatok várható létszámát.

8.1.2. Helyszíni nevezés

Helyszíni nevezés az indulás előtt a kiírás szerint, esetleg korlátozott létszámban történhet.

8.2. Költségek

A kiírásnak minden esetben tartalmaznia kell a nevezési, hozzájárulási díj összegét és a más, pótlólagosan felmerülő költségeket is (szállásdíj, étkezés, plusz térkép stb.).

A versenybíróóság rendelkezhet úgy, hogy a nevezési díj mértékét a nevezési és/vagy befizetési határidő betartásától teszi függővé.

9. Általános tájékoztató

9.1. Az általános tájékoztató kötelező tartalma

Az általános tájékoztatónak tartalmazni kell:

- minden kategóriára vonatkozó általános előírásokat, figyelmeztetéseket,
- kategóriánként a pálya hozzávetőleges hosszát és szintemelkedését,
- a versenyidő tartamának korlátozási módját,
- a veszélyekre, érdekességekre, verseny közbeni rendkívüli eseményekre és körülményekre való figyelmeztetést,
- a versenyzőkre vonatkozó információkat,
- a verseny közbeni szolgáltatásokat (pl. büfé).

9.2. Az általános tájékoztató egyéb tartalma

Célszerű, ha az általános tájékoztató tartalmazza:

- a versenypályán alkalmazott feladatok értékelési szabályait,
- a cél bontásának tervezett időpontját,
- a csomagok esetleges szállítására vonatkozó információkat,
- az elsősegély lehetőségeket,
- a visszautazásra vonatkozó információkat.

Az általános tájékoztatót a versenyközpontban és a rajtban ki kell függeszteni, vagy a csapatoknak a versenyközpontban kell átadni.

10. Térkép

10.1. A verseny térképe

A felsőfokú és középfokú versenyt olyan többszínnyomású, cseppálló térképen kell rendezni, amely valóságosan ábrázolja a versenyterep síkrajzát, domborzatát, vízrajzát és terepfedezetét. Méretaránya 1:15.000 vagy 1:10.000, alapszintköze általában 5 m vagy kisebb legyen.

Az alapfokú versenyt lehetőség szerint turistatérképen rendezzék. Emelt szintű alapfokú verseny tájfutó térképen is megrendezhető.

10.2. A verseny térképével kapcsolatos előírások

- a) Amennyiben a verseny helyéről 1:15.000 vagy nagyobb méretarányú tájfutó térkép is beszerezhető (közel azonos minőségben), akkor a nagyobb méretarányú térképet kell biztosítani.
- b) A versenyek rendezéséhez nem használható 10 évnél régebbi helyesbítésű térkép. Amennyiben a versenyterkép az eredeti térképnek csak részlete, azon a helyesbítés évének szerepelnie kell.
- c) A versenyterkép a csapat (versenyző) tulajdona. Amennyiben a versenybíróóság úgy rendelkezik, a versenyterképet a csapat (versenyző) a célba érkezéskor köteles átadni az ezzel megbízott versenybírósnak. A verseny végén a tér-

képet a versenybíróóság köteles visszaadni a csapatnak (versenyzőnek).

A versenybíróóság az átvett térképet csak megőrzi, értékelési vagy más célra nem használhatja fel.

A csapatvezető megtagadhatja a térkép átadását, ha a véleménye szerint a térkép rajzolatában, kiszúrásában óvási ok van, s ezért óvni szándékozik. Ekkor azonban az óvás elbírálásáig a versenybíróóság által kijelölt helyen kell tartózkodnia, térképpel kapcsolatos kommunikációja más csapatokkal (versenyzőkkel) tiltott.

- d) A térképek jelkulcsa általában a tájfutó térképek nemzetközi jelkulcsával egyezzen meg. Eltérés esetén a térképen fel kell tüntetni a jelkulcsot.
- e) A plusz térképhez jutás módját a versenykiírás szabályozza. A versenyeken a versenyrendezés az előzetesen nevező csapatok külön kérésére, azoknak plusz térképe(ke)t biztosíthat. A plusz térképek költségei a versenyző csapatot terhelik. Ilyen irányú helyszíni kérésnek a rendezőség nem köteles eleget tenni.

11. A versenypálya

Az esélyegyenlőség érdekében kategóriánként csak azonos pályákon versenyezhetnek a csapatok.

11.1. Szalagozások

Ahol szükség van a csapatok (versenyzők) tájékoztatására, eligazítására, ott szalagozni kell. Szalagozás történhet pl. az időrajttól a térképrajtig.

A szalag színét az általános utasítás szabályozza.

Ugyanezen célt szolgálhatja a jelzett turistaút követésének előírása is.

11.2. Tiltott területek, korlátozások

11.2.1. A terepen tiltott területek

A térképre berajzolt tiltott területekre a csapatok (versenyzők) nem léphetnek be.

11.2.2. A vonatkozó, különös környezetvédelmi és természetvédelmi előírások

A versenyterepre vonatkozó természetvédelmi előírásokat be kell tartani, ezeket a versenyzőkkel előzetesen közölni kell.

11.2.3. Magántulajdonú erdők

A versenyterület által érintett erdők tulajdonosától, bérlőjétől (erdőbirtokosságnál kérhető) írásban engedélyt kell kérni. Ha az engedélyt a tulajdonos bármilyen okból nem adja meg, tiltott területként kell kezelni.

12. Pályaberajzolás a térképre

12.1. Az előre berajzolt térképek, utasítástérképek

Felső- és középfokú versenyeken csak előre berajzolt térkép alkalmazható.

Minden pályaberajzolás élénkpiros-, bíbor-, illetve narancs színnel történik. Ettől eltérni a feladatoknál, segédpontoknál lehet, de akkor erre a menetutasításban fel kell hívni a versenyzők figyelmét. Csak vízben nem oldható rajzolatú írónnal (tus tinta,

alkoholos rostirón, golyóstoll) szabad berajzolni.

A rajthelyet egyenlő oldalú háromszöggel kell jelölni, a háromszög oldala 7 mm, az egyik csúcsa az első ellenőrzőpont felé mutasson. A rajt helye a háromszög középpontjában van, és ki kell szúrni.

Az ellenőrzőpontokat 6-8 mm átmérőjű körrel kell jelölni, a pont közelítőleg a kör középpontjába essék. Minden ellenőrző pontot ki kell szúrni.

Az ellenőrzőpontokat a rajttól a célig növekedő sorrendben meg kell számozni. Két pont egyenes vonallal összeköthető, ha közöttük nincs egyéb feladat.

Nem alkalmazható az összekötés, ha a vonal térképjelet takarna el. Kötelező útvonal végpontjait a szomszéd pontokkal nem szabad összekötni.

A kötelező útvonalat, mint feladatot, folyamatos piros vonallal és a soron következő számmal kell jelölni. Ha a haladás iránya megszabott, azt a haladás irányát mutató nyíllal kell jelezni.

Egy adott kötelező útvonal csak egy sorszámot viselhet.

A cél helyét két, 6 és 8 mm átmérőjű koncentrikus körrel kell jelölni, egyebekben az ellenőrzőpontoknak megfelelően kell eljárni.

Ha a rajt és a cél azonos helyen van, akkor a rajt helyét jelölő háromszögön belül (vagy kívül) egy körrel jelöljük a cél helyét.

A tiltott területet, ahova bármilyen okból tilos a belépés, piros vonallal körül kell rajzolni, átlós irányban be kell vonalkázni.

A kategóriát a versenytérképen fel kell tüntetni.

Minden utólagos helyesbítést a jelkulcs szerinti színnel kell berajzolni.

Az íráskirány mindig nyugat-keleti legyen, és ne takarjon el a térképen lényeges részeket. Az ellenőrzőpontok sorszámozását úgy kell elhelyezni, hogy a számok ne fedjenek el tájékozódási szempontból fontos térképjeleket.

A segédpontok jelölése térjen el az ellenőrzőpontok jelölésétől. Célszerű nagybetűk használata. Lehet azonos színű is, de akkor formabeli különbség legyen (pl. körön belül rajzolt négyzet). A segédpontokat minden esetben ki kell szúrni.

Kiegészítő térképeket, térkép vázlatokat lehet alkalmazni egyes további készségeket igénylő feladatoknál (pl. speciális útvonalkövetés, pontfogás emlékezetből stb.). A kiegészítő térképek méretaránya eltérhet a versenytérképétől.

12.2. Egyéni berajzolás, utasítás-térkép alapján

- nappali versenyen alkalmazható,
- a módszer alkalmazása esetén a megfelelő feltételeket (asztal, rajzeszköz, kiszúró szerszám) a rendezőségnek kell biztosítani,
- a berajzolás az előírt menetidőn belül és kívül is történhet, de az üres térkép átvételekor közölni kell a csapattal (versenyzővel) a berajzolásra adott időt.

13. Menetutasítás

A menetutasítást írásban kell kiadni úgy, hogy a versenyző abból világosan és egyértelműen megérthesse az elvégzendő feladatokat.

A menetutasítást indulás előtt, az időrajtban kell kiadni.

Tartalmazza:

- a verseny nevét, helyét, időpontját, a pálya kategóriáját,
- az alapszintközt, méretarányt (ha a térkép nem tartalmazza),
- az előírt menetidőt pontonként (szakaszonként), percben,
- a versenypálya hozzávetőleges távját,
- a versenypálya teljes szintkülönbségét,
- kötelező útvonal esetén a menetidő mely szakaszra vonatkozik (ha a feladatban menetidő számítást kell végezni, annak helyét X-el kell jelölni),
- a feladatokat egyértelmű megfogalmazásban vagy rajtban,
- a feladat magyarázatát, (ha azt szükségesnek látja a versenybíró),
- az időmérő állomásokon kérhető maximális pihenőidő mértékét,
- a feladatok értékelési szabályait, amennyiben az általános tájékoztató nem tartalmazza,
- a versenyidőtartam korlátozásának módját és az ehhez kapcsolódó információkat (torlódási idő nélküli versenyidő vagy pályabontási idő).

A menetutasítás tartalmazhat még pontmegnevezéseket az alábbiak szerint:

Felsőfokú (A) versenyen: nappali versenyen nem szabad megadni, csak azoknál a feladatoknál, ahol ez szükséges.

Középfokú (B) versenyen: megadható.

Alapfokú (C) versenyen: kötelező.

Éjszakai versenyen: minden fokozatú versenyen adható.

A pontmegnevezések jelkulcs szerinti szöveggel megadhatók szóval vagy írásban.

A menetutasítást kategóriánként kell elkészíteni.

A menetutasítás formája versenyenként más és más lehet. A világos, könnyen áttekinthető információadást kell alkalmazni.

A menetutasítás a csapat (versenyző) tulajdonában marad.

14. Versenyzőkarton

14.1. Versenyzőkarton (5. számú melléklet)

A pontérintések igazolására minden csapatnak (versenyzőnek) a jelentkezéskor versenyzőkartont kell adni, legkésőbb a pályára induláskor.

Anyaga olyan vastagabb kartonpapír, amely a pontérintést igazoló szerkezet lenyomatának megőrzésére alkalmas, a nedvességet jól tűri, összehajtható.

A versenyzőkarton rovatainak tartalmazniuk kell:

- a csapatnevet, pontos levelezési címet, egyesületének nevét,
- a csapattagok nevét, születési évét,
- a kategóriát, a korcsoport megjelölését,
- a rajtszámot,
- a rajt és a célba érkezés időpontját,
- az indítóbíró szignójának helyét,
- a bontott táv miatt az időmérő állomásra érkezés és onnan indulás idejét,

- igazoló helyeket (négyzögeket) az ellenőrző pontokon történő jelölésre, egyes feladatok megoldásának rögzítésére és az állomásbíró kézjegyének elhelyezésére.

Lehetőségekhez mérten kategóriánként más-más színű kartont használjunk, vagy más-más színnel írjuk a rajtszámot kategóriánként.

A versenyzőkartonon rögzíteni kell a bejelentett óvási szándékot időponttal, és az adott szakaszt lezáró időmérő állomás bírójának aláírásával.

14.2. A versenyzőkarton ellenőrzése

A versenybírószak bármely tagja és az ellenőrzőbíró a versenyzőkartont a versenypálya egész területén, bármikor jogosult ellenőrizni, és ha szabálytalanságot tapasztal, a rajtszám feljegyzésével jelenteni köteles a célbírónak. Az ellenőrző személy köteles az ellenőrzést a versenyzőkartonon aláírásával, a probléma rövid leírásával és az ellenőrzésre fordított idő feltüntetésével rögzíteni.

14.3. A versenyzőkarton megsemmisülése

Ha a versenyzőkarton megsemmisült vagy elveszett, a csapat (versenyző) teljesítménye nem értékelhető.

14.4. A versenyzőkarton védelme

A versenyzőkarton védelme a versenyző feladata, az alkalmazott védelem nem akadályozhatja a versenybírószak munkáját.

15. Az állomáskarton

Az állomáskarton az áthaladó csapatok nyilvántartására szolgál. Az állomásokon (ellenőrző pontokon), de jellemzően csak az időmérő állomásokon kell rajtszám szerint, érkezési és indulási idővel a csapatok áthaladását dokumentálni.

Az adatok helyességét a versenyző csapat vezetője igazolja kézjeggyel. Erre azért is szükség van, hogy amennyiben a csapat (versenyző) nem érkezik be a célba, egyértelműsíteni lehessen az eltűnés helyét és körülbelüli idejét.

Az állomáskartonon rögzíteni kell az előző szakasszal kapcsolatos óvási szándékot.

16. Versenyközpont, rajthely, sorsolás

16.1. Versenyközpont

Az a hely, ahol meg lehet oldani a csapatok (versenyzők) jelentkezését, regisztrációját, általános tájékoztatását, az eredményhirdetést. Jól megközelíthető helyen kell lennie. A versenykiírásban jelzett első rajtidő előtt fél órával működni kell.

16.2. Rajthely elhelyezés

A rajthelyet felső- és középfokú versenyen úgy kell kialakítani, hogy az éppen induló vagy érkező csapat (versenyző) ne érintkezessen a többi csapattal (versenyzővel).

A rajthelyet "**Rajt**" felirattal kell ellátni.

Az induló csapatokról (versenyzőkről) kategóriánként rajtlistát kell vezetni, a rajtszám, a csapat neve, létszáma és az indulási idő feltüntetésével.

16.3. Az előrajt

Célszerű alkalmazni abban az esetben, ha megoldható, hogy a versenyközpontban a regisztráció megtörténjen.

Innen szalagozás vagy jelzett turistaút vezessen az időrajtba.

16.4. Időrajt, térképrajt

Az időrajt és a térképrajt szétválasztása nem szükséges. Általában összevont idő és térképrajt alkalmazandó.

16.4.1. Időrajt

Ha az idő- és a térképrajtot különválasztják, a **Rajt** feliratot az időrajtban kell elhelyezni, a térképen pedig a térképrajt helyét kell megjelölni. Ha a cél az időrajtba esik, csak célként szabad jelölni.

16.4.2. Térképrajt

A térképrajt azonos lehet az időrajttal. Ha a térképrajt nem azonos az időrajttal, akkor TR feliratú bójával kell megjelölni a terepen, melyre jelölő eszközt kell kihelyezni. Nem kell külön jelölő eszközt alkalmazni, ha a térképet a csapatok (versenyzők) a térképrajtban kapják kézhez.

A bemérés pontossága a térképen lemért 1 mm-es távolság, a méretarányának megfelelően. Jelölése a térképen egyenlő oldalú háromszög.

A rajtidő betartásáért az indítóbíró felelős.

A térkép és a menetutasítás időben való átvételéért a csapat(versenyző) felelős.

A rajtidő meghatározásával célszerű kategóriákon belül nagyobb időközöket tartani, de minimum 3 perc kötelező.

Az indítási időköz mértékének eldöntésére a versenybíróság jogosult.

Éjszakai versenynél az időrajtban megfelelő világítást kell biztosítani.

16.5. Sorsolás

Az indítási sorrendet a versenybíróság határozza meg sorsolással vagy más módon úgy, hogy biztosítható legyen a csapatok (versenyzők) független indulása.

17. Ellenőrző pont, időmérő állomás

Az **ellenőrző pont, időmérő állomás** a versenypályának a térképen és a terepen megjelölt, vagy feladattal meghatározott pontja. Ellenőrző pont, időmérő állomás a térkép rajzolatán kívül nem lehet.

A feladatok a térképolvasási és tájékozódási készség mérését szolgálják. Törekedni kell arra, hogy a csapatok (versenyzők) között ne a fizikai erőnlét döntsön.

Az **ellenőrző pont, időmérő állomás** lehet a terepnek bármely – a térképen azonosítható – síkrajzi, vízrajzi, domborzati, növényzeti eleme, vagy annak részlete.

Az ellenőrző pontokat a csapatoknak előírt módon kell érinteniük, és a versenybíróság a csapatok áthaladását (érkezését, továbbindulását) e pontokon ellenőrizheti.

Ellenőrző pont nem lehet a terepen élő vadak számára felállított etető, szóó, egyéb létesítmény.

Kerülendő a bóját a vadak nyilvánvalóan használt fészke, vacka, odúja (kivéve a ró-kalyukat, rókavárat) közvetlen közelében elhelyezni.

17.1. Az ellenőrző pont, időmérő állomás bemérése

Az ellenőrző pontnak a közelben lévő összes tájékozódásra alkalmas ponttól mérve a helyén kell lennie. A bemérés pontossága térképen mért 1 mm-es távolság, a méretaránynak megfelelően.

Az ellenőrző pontnak a térképen körrel jelölt területén belül térképhiba (hiányzó, vagy jelöletlen tereptárgy, távolsági eltérés stb.) nem lehet. A körön belül a bemérés pontossága a térképen lemért 0,5 mm-es távolság méretarányának megfelelő, valós távolság.

Az ellenőrző pontok helyének kijelölésekor, illetve meghatározásakor a közvetlen környezetnek kell meghatározónak lennie.

Kivételt képeznek e szabály alól azok a feladatok, amelyek kifejezetten a térképhibák felismerésére irányulnak.

17.2. Az ellenőrző pont megjelölése a pálya bemérésekor

A beméréskor az ellenőrzőpont helyét meg kell jelölni (stekk).

A stekk egy kb.3X3 cm-es papírlap, lehetőleg vízálló anyaggal bevonva, rajzszöggel feltűzve. A stekken szerepelnie kell a verseny nevének, dátumának, valamilyen megkülönböztető jelzésnek, ellenőrzés után az ellenőrző bíró kézjegyének.

A pálya bontásakor a stekket el kell távolítani.

A tévesztő bóják helyét is az érintendő bójákkal azonos típusú stekkel kell megjelölni.

17.3. Az ellenőrző pont, időmérő állomás megjelölése a terepen

- minden ellenőrző pontot (időmérő állomást) bójával kell megjelölni,
- a bója nem az ellenőrző pontot "szimbolizálja" (jelöli), hanem az igazoló szerkezet helyét jelzi,
- a bója lehetőleg úgy legyen elhelyezve, hogy a csapat (versenyző) számára csak akkor váljon láthatóvá, amikor a csapat (versenyző) a tereptárgyat eléri,
- a bóját a térképen jelzett tereptárgyon kell elhelyezni, vagy ha arra nincs lehetőség, a lehetséges legközelebbi helyen, legfeljebb 2 m távolságban,
- útvonalkövetés feladat esetén, az útvonal kezdetén és végén a helyes bóját pontosan a térképen jelzett tereptárgyon, illetve a térképlyukasztásnak megfelelő helyen kell elhelyezni, hogy az útvonalon kívül eső tévesztő bójáktól jól meg lehessen különböztetni,
- a bója legfeljebb 1,5 m magasságban helyezhető el.

17.4. A bója

Három négyzet által határolt hasáb, minden oldala minimum 15x15 cm és maximum 30x30 cm, a négyzetek átlósan kettéosztottak. Az átló felett a színe fehér, alatta piros, vagy a színtévesztők miatt narancs színű legyen. Anyaga lehet papír, szövet, műanyag vagy fém.

Éjszakai versenyen használható a bójára ragasztott fényvisszaverő anyag.

A bóján jelöléseket lehet alkalmazni: a verseny neve, a rendező neve, számok vagy betűk.

Egyes feladatoknál (irányfésű, távolságfésű) más méretű és anyagú bója is használható, amely az időjárás viszontagságait rongálódás nélkül elviseli, de ezt a verseny-

zökkel a menetutasításban vagy az általános tájékoztatóban közölni kell és a rajtban be kell mutatni.

17.5. Az ellenőrző bóják kihelyezése

- a verseny előtt a pályakitűző helyezi ki a bójákat és az igazoló szerkezeteket,
- ha nem a pályakitűző teszi ezt, akkor csak olyan személyre bízhatja, aki ismeri az ellenőrző pontok (stekkek) pontos helyét, de a felelős ebben az esetben is a pályakitűző,
- a felvezetés befejezéséről a pályakitűző értesíti a rajtszemélyzetet,
- a rajtban és a célban bóját elhelyezni csak tájékoztatás, ill. bemutatás céljára lehet (kivéve az elektronikus pontérintési rendszernél).

17.6. A pontérintést igazoló felszerelés

Az igazoló felszerelés lehet szűrőbélyegző, zsírkréta, bélyegző (bélyegzőpárnával), elektronikus pontérintésre alkalmas eszköz, illetve egyéb azonosításra alkalmas eszköz.

Igazolásra alkalmas a bójakód beírása is, ha a menetutasítás ezt írja elő.

A versenypálya egész területén lehetőleg egyféle igazoló eszközt használjunk.

A speciális feladatoknál ettől el lehet térni. (pl. irányfésű)

Az igazoló szerkezetnek a bójával egy egységet kell képeznie.

17.7. A pontérintést igazoló szerkezet megsemmisülése

Ha bebizonyosodik, hogy a pontérintés igazoló felszerelés valamilyen oknál fogva nem volt a helyén, és az igazolás ezért nem volt elvégezhető, az egyéb igazolás elfogadása és a szakaszon ejtett időhibák törlése (kivizsgálás után) az ellenőrző bíró javaslatára a versenybíróóság elnökének feladata.

Az igazoló szerkezet hiányában a bóján található kód felhasználható az érintés igazolására.

Bójával és/vagy igazoló szerkezettel kapcsolatos problémát bármely versenyző jelezhet a soros időmérőben vagy a célban. Ez észrevétel (nem óvás), de a bejelentést a versenyrendezőségnek haladéktalanul ki kell vizsgálnia.

A megrongálódott, eltűnt bója, vagy igazoló szerkezet pótlásáról lehetőleg a verseny közben gondoskodni kell. Egyúttal a versenybíróóság elnöke dönt az esélyegyenlőség fenntartása érdekében teendő intézkedésekről.

17.8. Az ellenőrző pontok őrzése, a pontőr feladatai

A lehetőségektől függően a versenybíróóság dönti el, hogy az ellenőrző pontokat őrizteti-e vagy sem.

Az ellenőrző pont és az igazoló szerkezet eltűnéséből származó következmények a versenybíróóságot terhelik.

A pontőr viselkedésével, felszerelésével lehetőleg ne befolyásolja a csapatokat (versenyzőket) az ellenőrző pont megtalálásában.

A pontőr nem adhat a versenyzőknek, csapatoknak a feladatok teljesítését segítő felvilágosítást. Ha lehetőség van rá, akkor jegyezze fel a csapatok (versenyzők) rajtszámát és áthaladási idejét.

Az észlelt szabálytalanságot köteles a versenybíróóságnak jelezni.

17.9. Ellenőrző pontok a térképen és a terepen

Az ellenőrző pontok egymástól való távolsága nincs szabályozva, de a két ellenőrző-

pontot jelölő kör ne keresztezze egymást.

A csonka kör alkalmazása a térképen csak az értelmezhetőség határáig megengedett, ha az ellenőrzőpontra való haladás közben az eltakart idom zavarná a pontos térképolvasást.

Egymás mellett hasonló jellegű ellenőrző pontokat megadni csak akkor szabad, ha azok a terepen és a térképen (a méretarányának megfelelően) is elkülöníthető domborzati, vízrajzi, síkrajzi vagy növényzeti elemek.

A térkép széléhez csak akkor lehet 8 mm-nél közelebb elhelyezni ellenőrző pontot, ha a térkép szélén feltűnő síkrajzi, vízrajzi, fedettségi vagy domborzati felfogó vonal van.

17.10. Az ellenőrző pontok felhasználása

Egy ellenőrző pont egy versenyen, egy kategóriában az itiner és időmérő állomás kivételével csak egyszer szerepelhet.

17.11. Időmérő, utasítást adó, értékelő állomás

Az az ellenőrző pont, amelynek feladata a menetidő betartásának ellenőrzése. Helyét a versenyzőkkel előre közölni tilos.

Hasonlóan a versenypálya más ellenőrző pontjához, bójával kell megjelölni.

Az időmérő állomáson elhelyezett bójánál nem kell jelölni, mert a ponton való megjelenést az állomásbíró igazolja (elektronikus pontérintési rendszer kivételével).

A bója közvetlen közelében kell a versenyzőkartonnal kapcsolatos adminisztrációt elvégezni.

A torlódások megelőzése miatt javasolt, hogy kategóriánként külön állomásbíró végezze az adminisztrációt.

Az időmérő állomáson ellenőrzik a csapat létszámát, valamint a versenyzőkartonon és az állomáskartonon is jegyzik a csapat beérkezésének és tovább haladásának időpontját. A csapatvezető (versenyző) aláírásával ismeri el az állomáskartonon jegyzett időpontokat. A versenyzőkartonon az időpontokat az állomásbíró aláírásával hitelesíti. Vitás esetben az állomáskarton bejegyzését kell elfogadni.

A csapatok itt kaphatnak külön feladatot, amit a menetutasítás nem tartalmaz.

Biztosítani kell, hogy minden csapat azonos szövegezésben kapja a feladatot. Azonos kategóriában induló csapatok nem kaphatnak különböző feladatokat.

Új térkép és új menetutasítás is adható.

Időmérő állomásnál tévesztőbója nem lehet.

A továbbindulás időpontját, a versenybíróóság által megjelölt határok között, az állomásbíró határozza meg.

Szükséges a versenypálya addigi szakaszát a versenyzőkartonon is "lezárni". Az utolsó igazolásnál az állomásbíró azt aláírásával hitelesíti (lezárja).

Itt adható, illetve kérhető pihenőidő, de időtartamát a menetutasításban maximálni kell. Ha a csapat (versenyző) pihenőidőt kér, azt meg kell adni.

17.12. Tévesztő ellenőrző pontok (tévesztőbóják)

A tévesztőbóják a térképolvasási és tájékozódási készség pontosságának mérését szolgálják.

Az alapszabály az, hogy elhelyezésük korrekt, a helyes ponttól egyértelműen megkülönböztethető legyen.

Különös gondot kell fordítani a szerkesztett pontok kijelölésénél a +/- 1 fokos hibahatárra.

Ott célszerű alkalmazni, ahol a bóják vitathatatlanul a térképen jelzett, a terepen jól bemérhető tereptárgyon helyezhetők el.

Ha a versenypálya szerinti helyes ellenőrző pont (bója) és a tévesztő ellenőrző pont (bója) a térképen külön ábrázolt tereptárgyra van kitűzve és az a valóságban is létezik, akkor egymás közvetlen közelében is (a térkép 1 mm-ének megfelelő távolságon belül is!) elhelyezhetők.

Versenyeken ellenőrző pontként előfordulhatnak úgynevezett „zöldpontok” is, amikor az ellenőrző pont nem tereptárgyon található. Ilyen esetekben azonban a „helyes” és a tévesztőbóják távolsága legalább 2 térképi mm-nek megfelelő terepi távolságra legyen a felesleges viták elkerülése céljából; vagy ne legyen tévesztőbója.

Tévesztőbójának minősül minden igazoló eszközzel ellátott bója, amely a verseny ellenőrző pontjához képest a térképi körön belül van, továbbá amit a versenybíróóság annak minősít.

A tévesztőbója elhelyezésének szabályai alól kivételt képez, ha a verseny feladata nem a térképolvasásra, hanem a terepen elvégzendő mérésre, becslésre vonatkozik (pl. távolságmérés). Ilyen esetben nem szükséges tereptárgy a bóják elhelyezéséhez.

Ha egy adott helyen a térkép több tereptárgyat összevont térképjellel jelöl, azokra tévesztőbóját nem lehet elhelyezni.

Ha az ellenőrző pont körrel jelölt környezetében hasonló tereptárgyból több van, mint amennyit a térkép jelöl, akkor ott nem helyezhető el tévesztőbója.

A tévesztőbója kivételére, elhelyezésére egyébként a helyes pontokra (bójákra, igazoló szerkezetekre) érvényes előírások vonatkoznak.

17.13. Különleges ellenőrző pont

Közönségpont: a TV, a rádió, a sajtó és a nézők számára lehetővé teszi a verseny nagyobb élvezetét. Nem zavarhatja a verseny lefolyását.

17.14. Az ellenőrző pontok, időmérő állomások bontása

A bontásra kizárólag a versenybíróóság elnöke adhat utasítást.

Teljes bontás megkezdhető, ha nem nyújtottak be óvást és

- minden csapat (versenyző) célba ért, vagy
- ha van keverési idő, akkor minden kategóriában az utolsó csapat (versenyző) indulási idejéhez hozzá kell adni a versenyidőt. Ebben az esetben ez az időpont a bontás legkorábbi időpontja, vagy
- előre megadott pályabontási időpontban.

Bonthatók az egyes részzszakaszok verseny közben, ha a részzszakaszt záró időmérő állomáson minden csapat (versenyző) áthaladt és óvást nem jelentettek be. Ekkor (rádión, telefonon) történő egyeztetés után is csak a versenybíró elnöke indíthatja a bontást.

A bontást végző személy köteles a telepített eszközök mindegyikét a telepítés helyéről „lebontani” (a bója helyét jelölő „stekket” is). Bontáskor az eredeti állapot visszaállítása a cél.

18. A versenypályán alkalmazott feladatok

A versenypályán alapvető feladat az egyes ellenőrző pontok megtalálása és az előírt menetidő betartása. A tájékoztató túraversenyeken – főként az „A” kategóriákban ennél összetettebb feladatok is előfordulnak.

A feladatok megoldására a feladat jellegétől és bonyolultságától függő többletidő biztosítható, ennek módját a menetutasításban közölni kell.

A versenyek kb. azonos nehézsége érdekében ne vigyük túlzásba a feladatok mennyiségét, nehézségét! A versenyek kellően nehezíthetők az átmenetek kellő megválasztásával is.

Az alább ismertetett feladatok a versenyeken szigorúan csak a szabályzat előírásainak maradéktalan betartásával tehetők a versenypálya részévé.

Az ismerteteken kívül más feladatok is alkalmazhatók a versenyeken. Ennek alapvető feltétele: az adott feladatot szabatosan és egyértelműen kell megfogalmazni, hogy értelmezési hiányosságok ne merülhessenek fel.

18.1. Szerkesztés

Térképen végzendő feladat .A térképen meglévő kettő vagy több, pontosan azonosítható tereptárgyból kell a keresendő pontot megszerkeszteni. Megadható távolsági adatokkal (vigyázni kell a metszéspontok azonosítására), vagy irányszögekkel (az egyenesek 70-110 fokos metszést adjanak), illetve ezek kombinációjaként. A helyes bója és a tévesztő bója között legalább az egyik szerkesztési segédpontból mérve, legalább 1 foknyi eltérés legyen! Távolsági adatokkal történő szerkesztés metszéspontjait, amennyiben a versenyterep térképanyomatára esnek, be kell azonosítani, pl.: északi metszéspont.

A szögérték csak egész fok lehet.

A szerkesztési pont tereptárgyra essen. A szerkesztéshez a rendező szerkesztőeszközöket biztosíthat.

18.2. Menetidőszámítás

Térképen végzendő feladat. Két ellenőrző pont között légvonalban, illetve kötelező útvonalon meg kell határozni a szakasz, illetve az adott feladat megtételéhez szükséges időt. A számítandó menetidő meghatározását célszerű a rajtban megkövetelni, és az indulás feltételeként kezelni.

18.3. Távolságmérés (távolságfésű)

A feladat a terepi távolságmérés pontosságának ellenőrzése.

A versenyzőknek a versenybírók által megadott távolságot kell lemérni egy adott szakaszon (távolságfésű, ahol több bója kerül kihelyezésre és a megfelelőnél kell jelölni), vagy két ellenőrző bója közötti távolságot kell megmérni, miközben a kijelölt

útvonalon haladnak.

A távolság 200-500 m közé essen.

A rendezőknek a távolságot mérőszalaggal kell mérni.

A versenyzőknek tilos segédeszközt használni.

A távolságmérésnél a szabvány bója használata helyett más méretű és anyagú bója is használható, de azt a rajtban be kell mutatni és erre a menetutasításban is fel kell hívni a figyelmet.

Ha a feladat távolságmérés, akkor a versenyzőkarton soron következő helyére be kell írni a terepen lemért távolságot. Amennyiben távolságmérés a feladat, úgy a helyesnek ítélt bója igazoló szerkezetével (eszközével) kell igazolni a feladat végrehajtását.

Az általános tájékoztatóban meg kell határozni, hogy a tévesztések mennyi hibapontot érnek.

18.4. Iránymérés (irányfésű)

Feladat az iránytartás pontosságának ellenőrzése a terepen.

A támadóponttól megadott irányban helyezkedik el az a pont, amelyet érinteni kell.

A feladat megadható a kiindulóponttól (támadóponttól) látható ellenőrzőbójákhoz (tereptárgyakhoz) tartozóan (IRÁNYMÉRÉS), vagy nem látható végcélal (IRÁNYFÉSŰ). Ezen belül előremetszéssel, amikor a kiindulóponttól kell meghatározni a végpontot, vagy hátrametszéssel, amikor a végpont(ok)ból kell meghatározni a kiindulás szerinti megfelelőt.

Iránymérések ellenőrzésénél 1 fokos eltérések súlyozott értékelése az irányadó.

Az irányfésű bójáinak helyét a terepen kell kitűzni (a terepen lehetnek mágneses zavaró hatások) a térképen legfeljebb csak ellenőrizni szabad.

Az irányfésű egy hosszabb iránymérési feladat, ezért az ellenőrző bójásort a megadott követési irányra közel merőlegesen kell elhelyezni. A feladat az, hogy kiinduló (támadó) ponttól a megadott irányba elindulva addig kell a terepen haladni, amíg egy keresztező bójásorhoz nem érünk, és ott annál a bójánál jelölni, amelyiket elértük. A támadópont és a bójásor távolságát a versenyző ne ismerje, és a helyére a térképről ne is következtethessen egyértelműen.

Irányfésű esetén a távolság nem lehet több 300 m-nél.

A fésűfogak minimális távolsága 1 fok (100 méterenként 1,75 méter), de hibapontot csak a legfeljebb két fokos tévedés esetén lehet adni.

Az irányfésűnél a szabvány bója használata helyett más méretű és anyagú bója is használható, de azt a rajtban be kell mutatni és erre a menetutasításban is fel kell hívni a figyelmet.

18.5. Irány és távolságmérés

Irány és távolságmérés esetén a csapatoknak (versenyzőknek) konkrét adatok alapján kell a versenypályán bemérni az érintendő pontot. (pl. a 7. pont a 6. ponttól 115 méterre és 228 fokra található.) A hibát súlyozottan értékeljük. A bóják javasolt elhelyezése a menetirányt 90 fokban keresztezve, egy vagy több sorban.

Többpontos (összetett) feladatok

A többpontosnak nevezett feladatoknál az érintendő pontok (a kihelyezett helyes és tévesztő bóják) száma legalább három legyen, és ezek közül legalább egy helyes bója úgy legyen elhelyezve, hogy mindenki számára nyilvánvalóan jó, esetleg meszsiról látható legyen.

A tévesztőbóják száma legalább 1 legyen, felső értékét az ésszerűség korlátozza.

18.5. Sorozatos irány és távolságmérés (poligon)

Célja a több egymást követő, eltérő irányú és különböző távolságú egyenes terepszakaszon együttesen az irány és a távolság pontos tartásának képességét lemérni. Megadható szövegesen, a párban összetartozó irány- távolság adatokkal, vagy vázlatrajzon ábrázolva az adatokat. A feladat szövegében fel kell hívni a figyelmet arra, hogy az esetleges térképhibák miatt a versenytérképen a helyes útvonal megszerkesztése félrevezető lehet.

Feltételek:

- a) A töréspont terepidomra, tereptárgyra essék.
- b) A versenyrendezők a résztvevők esetleges hibáiért ne adjanak összegzett büntetést, tehát, ha az egyik töréspontban a versenyző téveszt, akkor a következő töréspontig történő haladását a tévesztőpontból történő indulást feltételezve kell megítélni.
- c) A poligon a kezdő- és a végponton kívül legfeljebb három töréspontot tartalmazzon úgy, hogy az egymást követő egyenes szakaszok ne legyenek 200 m-nél hosszabbak.
- d) A helyes bójákat a megadott paraméterekkel meghatározott terepidomon, tereptárgyon kell elhelyezni.

18.6. Kötelező útvonal (útvonalkövetés)

A versenyzőknek a térképre egyértelműen berajzolt és/ vagy a menetutasításban szövegesen megadott útvonalon kell végighaladni.

A kijelölt útvonalon bárhol lehet ellenőrző bója, amelynél az érintést igazolni kell (helyes bója). Ezeknek a helyét azonban a térképen nem lehet megadni. Az útvonal elejét és végét a térképen ki kell szúrni. Az útvonalat kijelölő vonal folytonos piros vonal, de egyedi térképjelét nem takarhat el, az útvonalon levő térképjelnél a vonalat ezért meg lehet szakítani. (Értelemszerűen a követendő kötelező útvonal lehet a térképen bejelölt út vagy úthálózat, amelynek jele egyértelműen látható kell maradjon!)

Az útvonal mentén tévesztőbóják elhelyezhetők úgy, hogy azok az útvonaltól legalább 3 m, legfeljebb 30 m távolságra lehetnek, a terep jellegétől függően.

18.7. Térképvázlat

A követendő útvonalról készített méretarányos nyomvonalrajz, vagy az érintendő tereptárgyak, idomok sematikus, de elhelyezkedésüket tekintve irányhelyes vázlatrajza. Nagypontosságú feladatra nem alkalmazható.

18.8. Rajzos útvonalleírás (egyenes itiner)

A térképvázlatnak egy sajátos módon történő megadása.

Az itiner csak a valóságban megtalálható utakat – esetleg nyiladékokat – tartalmazhatja, ezért az utak térképi ábrázolásától eltérhet. Az ábrázolás lehet méretarányos, vagy csak viszonylagos, erre a menetutasításban egyértelműen utalni kell. Ha az itiner a nyiladékokat is tartalmazza, akkor a menetutasításban erre is utalni kell.

A méretarányt meg kell adni és ez eltérhet a térkép méretarányától.

A versenyzőknek úgy kell végighaladni az egyenesnek jelölt úton, a megadott haladási irányban, hogy a leágazó utak a bejelölés szerint maradjanak el a jobb- vagy baloldalon.

A feladat során a bójákat úgy kell elhelyezni, hogy egyértelműen eldönthető legyen, az adott bója melyik úthoz tartozik.

A bójákat lehetőleg az útra helyezzük, ha erre nincs mód, akkor az út szélétől 1 méterrel belülré, az útról kitűnően látható módon.

Az itineren az útvonalrajz szolgál a tájékozódás alapjául, a térkép csak helyzetünk

azonosítására szolgál.

Minden kereszteződésben csak annyi utat, becsatlakozást szabad felvázolni, amennyi a valóságban van. (Úgynevezett „visszafordító” alkalmazása nem lehetséges). Az útvonal kezdete a versenytérképen bejelölt ellenőrző pont legyen. Végpontját és az itineren elhelyezett ellenőrző bóják helyét a versenytérképen jelölni nem lehet.

18.9. Szöveges útvonalleírás (*itiner*)

Ez a követendő útvonal szöveggel megfogalmazott végrehajtási utasítás sorozata, pl.: haladj a piros kereszt jelzésen ÉNy-i irányba addig, amíg a zöld sáv nem keresztezi utadat, ezután ezen menj DNy felé...,vagy: x-től K-re elindulva 480 m után fordulj DNy-i irányba...stb.

Az ilyen típusú feladat megadásnál a terep alapos bejárása és a szöveg követhető és érthető megfogalmazása szükséges.

18.10. Szintmenet, szintvonalkövetés

Szintmenet

Ennél a feladatnál a terepen a térképen bejelölt szintvonal szerinti magasságban kell haladni, ami adott esetben – térképi 1 mm-nél kisebb távolságokon belül – eltérhet a szintvonal által megjelölt útvonaltól.

A feladatot színessé tehetjük úgy, hogy közbeiktatunk szintváltásokat. Ezeket valamilyen tereptárgyhoz vagy terepidomhoz kapcsolódóan kell kijelölni.

Szintvonalkövetés

Ennél a feladatnál a térképi szintvonal által kijelölt utat kell követni, ami a térkép méretarányából szükségszerűen következő pontatlanság miatt nem jelent szigorú szinttartást. (Ez a feladat az útvonalkövetés – lásd 18.6. pont – speciális esete.)

18.11. Szabad sorrend (*optimális útvonal*)

A térképen piros vonallal körülhatárolt, tetszőleges alakú területen belül a bejelölt, illetve szövegesen meghatározott pontok érintési sorrendje szabadon választható, a csapat (versenyző) dönti el az útvonalát. A menetutasításban meghatározott feladat megoldási idejét a pályakitűző optimálisnak ítélt útvonala alapján kell kiszámítani.

18.12. Domborzat-felismerés

A térképen piros vonallal körülhatárolt, tetszőleges alakú területen belül a menetutasításnak megfelelő sorrendben kell felkeresni és azonosítani a domborzati idomokat (szárazárók, gödör, gerinc, metsződés stb.).

Pl.: a négyszög (síkidom) D-i csücskénél található gödörből elindulva, haladj végig a szárazárkon DNy-ről ÉK-re majd az ÉNy-i metsződésen kaptass fel a gerincet, a gerincen ballagj D felé stb., vagy : keresd fel és menj végig a szárazárkokon.

(A domborzat-felismerés az útvonalkövetés egy speciális esete.)

18.13. Térképhiba felismerés

A térképen piros vonallal körülhatárolt, tetszőleges alakú területen belül a menetutasításban konkrétan megfogalmazottak alapján fel kell ismerni a versenytérkép hibáit, amelyek lehetnek: tereptárgyak hiánya, plusz tereptárgyak jelölése, nem megfelelő térképjellel jelölt, vagy nem megfelelő helyre berajzolt tereptárgyak stb.

A feladathoz a versenytérképnél nagyobb léptékű térkép alkalmazása ajánlott.

19. Cél, térképcél

19.1. A cél elhelyezése

A cél a versenypálya végpontja, optimális esetben megegyezhet a rajt helyével.

A cél helyének kijelölésénél a verseny szempontjain kívül figyelemmel kell lenni a versenyzők kényelmes pihenésének és a versenyeredmény hirdetés méltó körülményeinek biztosítására, az esetleges szolgáltatások (büfé, egyéb étkezési lehetőség, illemhely), a kísérők, érdeklődők elhelyezésére a verseny és az étkezés zavartalanságának érdekében.

A célban állomáskartont kell vezetni a beérkező csapatokról, kategóriánként a rajtszám, a csapatnév és az érkezési idő feltüntetésével.

Az érkezési időt a csapat versenyzőkartonjára is rá kell vezetni.

A versenyző csapatoknak a célban a szükséges információk biztosításával lehetőséget kell biztosítani az önértékelésre.

A célban lehetőleg biztosítsuk orvos és/vagy egyéb egészségügyi személyzet jelenlétét.

19.2. A cél megjelölése

A cél pontos helyét meg kell jelölni "Cél" felirattal.

Éjszakai versenyen a "Cél" feliratot meg kell világítani.

Jelölése a térképen (a 12.1. pont szerint) közös középpontú kettős kör (6 mm, illetve 8 mm átmérőjű). A rajt és a cél azonos helyen lehet, de nagy létszám esetén ajánlott ezeket elkülöníteni és külön megjelölni.

19.3. Térképcél

A térképcél a tájékozdási feladat vége, ez azonos lehet a céllal. Ha a térképcél nem azonos a céllal, akkor TC feliratú bójával kell megjelölni a terepen, melyre jelölő eszközt kell kihelyezni. A térképcél megegyezhet a térképrajttal.

20. Az időmérés

20.1. Időmérés a rajtban, időmérő állomáson, célban

Az időmérést percnyi pontossággal kell végezni. A rajtidő a versenyzőkartonra bejegyzett és az indítóbíró szignójával hitelesített időpont, mérése a rajtvonalon, a célidő mérése a célvonalon történik. A beérkezési idő az időmérő állomásokon, és a célban is az utolsóként beérkező csapattag beérkezésének időpontja.

A rajtban és a célban jól láthatóan kell elhelyezni a verseny egységes idejét mérő órákat. Az időmérő állomásokon alkalmazott időmérőket pontosan be kell állítani az egységes időt mutató órákhoz. Az egységes időt a versenybíró elnöke jelöli ki, és a verseny kezdete előtt legfeljebb egy órával gondoskodik az összes időmérő együttjárásáról. A verseny közben is ajánlott az órák egyeztetése.

A térképet, a menetutasítást és a versenyzőkartont (valamint – ha van – a rajtszámot) legalább egy perccel az időrajt előtt át kell adni a csapatok (versenyzők) részére. Amennyiben a rajtban feladatokat (pl. szerkesztés, menetidőszámítás) kell megoldani, akkor erre megfelelő időt kell biztosítani.

Ha a csapat önhibáján kívül nem tud a már bejegyzett rajtidőben elindulni, kérésére a nyilvántartásban és a versenykartonon a valós rajtidőre kell javítani, s a szignókat meg kell ismételni.

20.2. Időmérés elektronikus pontérintő rendszer esetén

Ha a versenyen alkalmazott jelölő szerkezet elektronikus pontérintő rendszer, abban az esetben a bójáknál történő igazolás egyben időmérést is jelent.

Célszerű ilyen típusú jelölő szerkezet esetében is legalább egy időmérő állomást a versenypályára beiktatni, hogy a csapatok számára pihenőidő legyen biztosítható, és az esetlegesen összetorlódott csapatok szétválaszthatók legyenek.

Elektronikus pontérintő rendszer használata esetén a szakaszidők mérése másodperc pontossággal történik. Mivel másodperc pontosságú időmérés a versenyző csapatoktól nem várható el, ezért ilyen típusú pontérintő rendszer használata esetén javasolt – a 20.1. részben leírtaktól eltérően – a menetidők betartásánál +/- 1 perc túrértéket megengedni.

21. Az eredmény megállapítása, eredményközlés

Tájékoztató túraversenyen a feladatok megadottaktól eltérő, hibás teljesítéséért hibaponto(ka)t kapnak a csapatok (versenyzők).

A verseny értékelésére vonatkozó szabályokat, a jelen szabályzat keretei között, a versenybírók határozza meg.

Az értékelés az értékelő bíró(k) feladata.

21.1. A hibapontok mértéke

A versenyeken az alábbi hibapont táblázatot kell használni:

Megnevezés	Hibapont
Időmérő állomás kihagyás	200
Ellenőrző pont kihagyás	100
Felcserélés, nem a feladathoz tartozó, idegen pont érintése ¹	100
A téves és helyes igazolás együttes megléte	200
Javítgatás, megtévesztésre irányuló tevékenység	200
Többpontos feladat kihagyás	150
Tévesztőbója bejelölt ellenőrző pontnál	60
Tévesztőbója szerkesztésnél	30
Szerkesztési feladat kihagyása	100
Tévesztőbója többpontos feladatnál ² :	Egy bójatévesztés maximum 40, lásd a 2. lábjegyzetet.
Téves irányfésű jelölés ³	+ 1 fokon túl
Feladat kihagyása	fokenként 10, de legfeljebb 60 100
Téves távolságmérés ³	a mérendő érték +-1%-án túl mé-
Beírás elmulasztása	terenként 1-2, legfeljebb 60 100
Beírandó menetidőszámítás ³	+ 1 fokon túl
Beírás elmulasztása	percenként 5; de legfeljebb 40 60
Iránymérés ³	+ 1 fokon túl
Feladat kihagyása	fokenként 5, de legfeljebb 60 100
Menetidő be nem tartás	percenként 2

Megjegyzés:

¹ amennyiben az „idegen” (más kategória) bójája az ellenőrző pont körrel jelölt körzetén belül van, vagy feladat esetében a feladat határait jelző vonal közvetlen közelében –akár kívül, akár belül– van, akkor tévesztő bójának tekintendő.

² útvonalkövetés, itiner, útleírás, poligon, és minden olyan feladat, ahol egynél több ellenőrző pont érintése feltételezhető. A hibapontokat olyan módon kell meghatározni, hogy ha valaki az összes lehetséges jelölésnél ront, egy bójának megfelelő hibaponttal kevesebbet kapjon, mintha a feladatot kihagyta volna.

³ menetidőszámítás, távolságmérés, iránymenet és iránymérés esetén csak a megengedett eltérésen felüli hibáért kell hibapontot elszámolni!

21.2. Az értékelés szempontjai

A pontérintési sorrendben elkövetett hibát, ha a kiírás másképp nem rendelkezik, annyi pontkihagyásként kell értékelni, amennyi a maradék helyes sorrendben való érintéséhez minimálisan szükséges. (Tehát két pont felcserélése egy pont kihagyásának tekinthető.) Ha időmérő állomásra a következő szakasz pontjának érintését követve érkezik egy csapat (versenyző), az állomásbíró azt a pontot szignójával és "SORREND HIBA" bejegyzéssel ellátni köteles.

Egy adott ellenőrző pont a helyestől eltérő jelöléséért csak egy jogcímen adható hibapont (például tévesztőbója jelölése esetén 60 hibapontot adhatunk, de a jó ellenőrző pont kihagyásáért további 100 hibapont nem adható).

Kihagyottnak számít minden olyan ellenőrzőpont, amelynek érintését a csapat hitelt érdemlően nem igazolja. Az időmérő állomáson a korábbi ponteltérés igazolásai közötti üres rovatokat az állomásbíró szignójával érvényteleníti.

21.3. A helyezések megállapítása

A helyezéseket kategóriánként kell megállapítani úgy, hogy a legkevesebb hibapontot elért csapat (versenyző) nyeri a versenyt.

A legtöbb hibapontot elért csapat (versenyző) a verseny utolsó helyezettje.

A hibapontok (összes hibapont) összetevődhetnek gyakorlati és elméleti feladatok hibapontjaiból, és az időhibákból.

21.4. Azonos számú hibapont, holtverseny

Ha az összes hibapontszámában elméleti feladatokból származó hibapontok is szerepelnek, akkor azonos hibapont esetén, a terepen jobb eredményt elért csapat (versenyző) kapja a jobb helyezést.

Amennyiben ez azonos, akkor a kevesebb feladathibapontot (bójahibát) kapott csapat (versenyző) végez előrébb. Ha ez is azonos, akkor jön létre holtverseny.

Az I-III. helyezettek között célszerű nem kihirdetni a holtversenyt, hanem el kell dönteni a sorrendet.

Holtversenyt a célban megoldható tájékoztató, tereptani, mérési esetleg – B, illetve C kategóriában – tájismereti feladattal kell eldönteni. „A” kategóriákban tájismereti feladat nem adható. A holtverseny (azonos számú hibapont) eldöntésekor minden csapat azonos feladatot kap.

Ha egyik csapat nem várta meg az eredményhirdetést, a holtversenyt az ott maradó csapat nyeri feladat megoldása nélkül.

21.5. Keverési idő figyelembevétele az értékelésnél

Ha a versenykiírás vagy a versenyutasítás alapján a rendezők a 7.2.7. a) pont szerinti korlátozást használják, akkor a tényleges torlódási idővel csökkentett versenyidőt túllépő csapatoknál (versenyzőknél) utalni kell az idő túllépésre. Ezeket a csapatokat (versenyzőket) is a többi csapattal (versenyzővel) megegyezően kell értékelni, de az időn belül teljesített csapatok (versenyzők) mögé kell rangsorolni.

21.6. A verseny feladása

A versenyt feladó csapatot (versenyzőt), ha az célba érkezik, és versenyzőkartonját leadja, értékelni kell. A csapat (versenyző) által nem érintett pontokat és feladatokat kihagyottnak kell tekinteni, pontjait ennek figyelembevételével kell megállapítani.

21.7. Nem értékelhető csapatok (versenyzők)

Nem értékelhető az a csapat (versenyző), amely (aki):

- nem jelenik meg a célban,
- a versenynek az előzetesen megadott (általános tájékoztató, menetutasítás) lezárási időpontja után érkezik a célba,
- a versenyzőkartont elhagyta,
- durván megsértette a sportszerűséget,
- a versenyzőkartonra a jelölést egészében szabálytalanul végezte.

21.8. Eredményközlés

Az eredményhirdetést megelőzően a már értékelt csapatok (versenyzők) eredményéről tájékoztatni kell a jelenlévőket. A tájékoztatás történhet a kiértékelt kartonok,

vagy ezek másolatának, illetve a főbb eredményeket tartalmazó céduláknak kifüggesztésével.

A kiértékelés eredményét tartalmazó cédulára külön-külön fel kell írni az esetleges elméleti feladatok hibás teljesítéséből, a hibás bójafogásból, illetve az időhibából adódó hibapontokat az önellenőrzés segítése érdekében.

A versenyen a versenyzők, csapatok tájékoztatása az eredmény állásáról kategóriánként megadott helyezési sorrenddel ajánlott.

Az eredményhirdetést a verseny napján kell tartani és a lehetőségekhez mérten ünnepélyessé kell tenni.

Az eredmény helyességéért az ellenőrző bíró és a versenybírószám elnöke a felelős.

A verseny lezárását követően a résztvevő csapatoknak (versenyzőknek) hivatalos eredményértesítőt kell küldeni.

Az eredményértesítőt általában postán kell kiküldeni. Az eredményértesítő postai kiküldését helyettesíteni lehet a rendező egyesület honlapján vagy egyéb, a verseny kiírásában megjelölt honlapon történő megjelentetéssel. Amennyiben a csapatvezető/egyéni versenyző a nevezéskor e-mail címét megadja, az értesítőt e címre is el kell küldeni.

Az eredményértesítőnek tartalmaznia kell:

- a verseny nevét, helyét, idejét,
- a verseny rövid értékelését, a rendezés közbeni intézkedéseket,
- kategóriánként a résztvevők számát (csapatok száma, személyek száma, az összes résztvevő személy száma),
- kategóriánként a pályák adatait (táv, szintemelkedés, ellenőrző pontok száma, előírt menetidő),
- kategóriánként a csapatok nevét, helyezését, tagjainak nevét, a benevező szervezet nevét, összes hibapontjaik számát, részletezve is az ellenőrző pontokhoz és a feladatokhoz kapcsolva,
- a versenyből kizárt csapatokat, versenyzőket, a kizárás okát,
- az esetleges óvások tényét és az ezzel kapcsolatos döntéseket.

22. Díjazás, emlékjelvény

22.1. Díjazás

A díjazás módját, feltételeit a versenykiírásban kell szabályozni. Javasolt kategóriánként az első három helyezett csapat díjazása az anyagi lehetőségek szerint (érem, oklevél, serleg). Tiszteletdíj adása a verseny eredményhirdetésének ünnepélyességét növeli.

22.2. Emlékjelvény

A versenyeken emlékjelvény, kitűző, emléklap adható minden résztvevőnek.

23. Óvás, észrevétel

Óvást adhat be, illetve észrevételt tehet a csapatvezető (az egyéni versenyző).

Az óvást írásban kell benyújtani, az észrevétel szóban is közölhető, de beadható írásban is.

Az észrevételre a versenybíróság elnökének, vagy az ellenőrző bírónak max. 10 percen belül reagálnia kell. Az észrevételt vagy el kell fogadni, vagy el kell utasítani, a döntés nem halasztható el.

A szabályszerűen benyújtott óvás elbírálásáig hivatalos eredményhirdetés nem tartható.

Jogos óvás, észrevétel esetében nem kell okvetlenül feladatot, szakaszidőt, stb. törölni, csak abban az esetben, ha ez indokolt. Minden óvás, észrevétel esetében meg kell hallgatni az érintettet, ha többen vannak, akkor közülük legalább kettőt.

Jogos óvás, észrevétel esetén azonnal meg kell tenni a megfelelő intézkedést.

23.1. Az óvás tárgya

Az óvás tárgya lehet:

- a versenyszabályzat megsértése,
- a versenykiírás be nem tartása,
- a versenypálya, illetve bármely versenyfeladat,
- a tájékoztató, a menetutasítás,
- a verseny eredménye.

23.2. Az óvásra vonatkozó előírások

Az időmérő állomáson bejelentett és az állomáskartonon rögzített óvást a célban írásban kell beadni.

Az óvási szándék jelzését követően az óvás benyújtásához a rendezőség köteles papírt és írószert, szükség esetén versenyszabályzatot biztosítani az óvni szándékozó részére.

Az írásban benyújtott óvást a versenybíróság elnöke, vagy az ellenőrző bíró jogosult, illetve köteles átvenni. Az átvétel időpontját rögzíteni kell. Az óvást átvevő személy az átvételt igazolni köteles.

Az óvás benyújtásakor az óvási díjat a versenybíróságnál letétbe kell helyezni, arról elismervényt kell adni.

Óvni csak a jelen versenyszabályzat pontjaira hivatkozva lehet.

23.3. Az óvás időpontja

- az óvási szándékot a hibásnak vélt szakaszt követő időmérőnél jelezni kell (Az utolsó szakasz hibájáért a célban, az érkeztető bírónál lehet bejelentést tenni.),
- a versennyel kapcsolatban, rajt és a cél közötti szabálytalanságért a célban, a beérkezést követő 15 percen belül,
- az értékeléssel kapcsolatban az észlelés után azonnal,
- az eredményértesítő szabálytalanságaiért, a hibás eredményre vonatkozóan, a kézhezvétel utáni 2 munkanapon belül lehet az óvást írásban benyújtani.

23.4. Az óvás díja

Az óvás díja témánként a kedvezmények nélküli, személyenkénti nevezési díj négyeszerese, de legalább 2000 Ft.

23.5. Az óvás elbírálása

Ha a versenyzők kérik, a vitatott ellenőrzőpont elhelyezését azonnal ellenőrizni kell a helyszínen úgy, hogy az ellenőrzés a még versenyben lévőket lehetőleg ne zavarja. A helyszíni ellenőrzésen az ellenőrzőbíró (vagy a versenybíró elnöke) és az óvást benyújtó személy vesz részt. A szövetségi ellenőr is felkérhető az ellenőrzésben való részvételre, a felsoroltakon kívül viszont más személy abban nem vehet részt.

Az óvást a versenybíró elnöke az ellenőrző bíróval együtt bírálja el. A döntés hozatala előtt kikérhetik a szövetségi ellenőr véleményét, de nem kötelesek azt elfogadni. A végső döntést a versenybíró elnöke hozza meg.

A helyszínen benyújtott óvás eredményét a döntést követően azonnal, egyéb esetekben a kézhezvételtől számított 48 órán belül írásban közölni kell az óvás benyújtójával.

23.6. Az elbírált óvás

Ha a szabálysértés részben, vagy egészében fennáll, akkor az óvást részben vagy egészében el kell fogadni.

Pl.: egy hibásan elhelyezett bója esetén adott pontot vagy feladatot (ha a hiba természete olyan, hogy a versenyző csapatoknak plusz időráfordítást okozott, a hozzá tartozó szakaszidőt is) a versenyből törölni kell.

Ha a megállapított szabálysértés a verseny eredményét döntően nem befolyásolta, mert csak jelentéktelen a szabálysértés, akkor az óvás elfogadása mellett a verseny eredményét nem érvényteleníti az ellenőrző bíró.

Amennyiben az óvást valamely csapat esetében elfogadták, úgy az egész verseny eredményét (szükség esetén más kategóriákét is) ennek megfelelően korigálni kell.

Elismert óvás esetén a letétbe helyezett óvási díjat vissza kell fizetni.

Elutasított óvás esetén a letétbe helyezett óvási díj a versenyrendezőt illeti meg. Az óvási díjról számlát kell adni.

23.7. A döntéssel kapcsolatos teendők

- az óvás tárgyát és eredményét az eredményhirdetéskor közölni kell,
- az óvást benyújtó számára írásban kell választ adni,
- az eredményértéstervezésben az óvásról tájékoztatni kell a verseny résztvevőit.

23.8. Eredményhirdetés eredménytörlés esetén

Hibás résztáv érvénytelenítése esetén eredmény hirdethető a hibátlan szakasz(ok) eredménye alapján.

Többfordulós verseny esetén az érvényes fordulók alapján kell az eredményt kihirdetni.

Ha a szabálysértés több kategóriát és több részzszakaszt érintett, akkor minden érintett (pálya), kategória eredményét érvényteleníteni kell, majd újra kell számolni.

Az eredmény – óvás miatti – érvénytelenítése esetén a rendező szervezet köteles kivizsgálni a szabálysértést.

A kivizsgálás:

- megállapítja a rendezők vétlenségét, vagy
- megállapítja, hogy a szabálysértés a rendezők részéről történt.

A kivizsgálás eredményéről az eredményértéstervezésben tájékoztatni kell a versenyzőket, illetve a szövetségi ellenőrt.

23.9. Fellebbezés

Az óvás elutasítása esetén fellebbezni az MTSZ Gyalogtúra Bizottság Verseny Albizottságához lehet.

Fellebbezési díj a személyenkénti nevezési díj tízszerese, minimum 5000 Ft., amelyet az MTSZ számlájára kell befizetni.

Fellebbezni az óvásra adott válasz kézhezvételétől számított 2 munkanapon belül feladott ajánlott levélben lehet, a fellebbezési díj egyidejű befizetésével. Mellékelni kell az óvási díjról kapott számla másolatát.

A fellebbezés elismerése esetén a fellebbezési díjat vissza kell fizetni.

A fellebbezés kivizsgálásának költségeit az elmarasztalt fél köteles viselni.

Az Albizottság a döntéséről és annak indoklásáról a döntést követő 8 napon belül írásban értesíti a feleket.

24. Országos bajnoki versenyek

Országos bajnoki verseny kiírására az MTSZ Gyalogtúra Bizottságának Verseny Albizottsága (VAB) jogosult.

Az országos bajnoki versenyek rendezésénél a Versenyszabályzaton túl be kell tartani a bajnoki kiírásban rögzítetteket is.

24.1. Az országos bajnoki versenyekre vonatkozó előírások

- a csapatlétszám 2-4 fő lehet,
- országos csapatbajnoki versenyen – igény esetén – a rendezőknek legalább 1 db plusz, berajzolt térképet kell biztosítani a csapatok részére,
- bajnoki versenyeken kerülni kell a fénymásolt, sokszorosított (nem nyomdai úton készült) térképek alkalmazását,
- a verseny kiírását a rendező szervezet a verseny előtt legalább 3 héttel köteles elküldeni e-mail-en vagy postai úton a VAB-hoz és a VAB versenyfelelőse által megadott címekre,
- bajnoki kategóriában azonos pályán induló, azonos egyesületbeli csapatok (versenyzők) indításánál legalább 2 indítási időközt kell tartani,
- bajnoki verseny nem rendezhető 6 évnél régebbi helyesbítésű térképen,
- a hivatalos eredményértesítő kiküldése a versenyt követően 10 napon belül kötelező azoknak a csapatoknak, (versenyzőknek) akik indultak a versenyen, a kiírásban megnevezett szövetségi ellenőrnek, a VAB versenyfelelősének és az MTSZ Verseny Albizottságának,
- a bajnoki versenyek rendezői a korrekt tájékoztatás céljából, a rendelkezésükre álló információk alapján kötelesek megjelölni a versenyekről készült hivatalos eredménylistán a bajnokságba benevezett csapatokat.

24.2. A szövetségi ellenőr jogosultsága, feladata

A szövetségi ellenőr a verseny rendezésére, lebonyolítására vonatkozó előírások betartását ellenőrzi, illetve követeli meg.

A szövetségi ellenőr számára a rendezőség a verseny napján ugyanazokat a lehetőségeket köteles biztosítani, mint az ellenőrző bíró számára.

A szövetségi ellenőrnek

- versenybírói vizsgával kell rendelkeznie,
- az MTSZ Gyalogtúra Bizottság Verseny Albizottsága küldi ki,
- feladatát a Verseny Albizottság határozza meg,
- az esetlegesen vitatott pontok helyességéről csak véleményt nyilvánít – ha van személyes tapasztalata –, de a döntésben nem vesz részt,
- részt vehet a versenyen,
- a szövetségi ellenőrök névsorát az éves bajnokság versenykiírásában közzé kell tenni, ez egyben a megbízás is,
- versenyt értékeli, a VSZ alapján.

MELLÉKLETEK

Az ellenőrzőpontok közötti átmenetek értékelése

1. Alapfogalmak

Átmenet: két pont közötti szabadon választott útvonal.

A pályakitűzés szempontjából átmenetnek értelmezhetjük azon útvonalak összességét, amelyeket a csapat (versenyző) a lehető legrövidebb idő alatt végrehajt. Így a racionális átmenet a menetidő függvényében értelmezhető.

Logikus (optimális) átmenet: az az útvonal, amelyen a csapat (versenyző) – figyelemmel a terep adottságaira – a legkisebb energia ráfordítással tud végighaladni.

Az átmenetek részei

Vezetővonal-követés: minden olyan (síkrajzi, vízrajzi, domborzati, növényzeti) objektumon, vagy vonalas tereptárgyon, objektum mentén való haladás, amely egy bizonyos pontból egy bizonyos (fix) pontba vezet.

Felfogóvonal elérése: az útvonalat keresztező, jól felismerhető és észrevehető vonalas tereptárgy elérése, amely a terepi helyzet meghatározásban segíti a csapatot (versenyzőt).

Iránymenet: a térképről tájoló segítségével vagy a feladatban meghatározott irány-szög szerinti haladás a terepen a kijelölt célpont elérésére.

Durva iránymenet: közelítő pontosságú iránymenet felfogó vonal elérése céljából.

Pontos iránymenet: egy adott kisméretű tereptárgy iránymenettel való elérése.

Szintmenet: domborzati idom egy magassági metszeti síkján való haladás.

Egyelemű átmenet: a két pont közötti haladás egy átmenetrész segítségével megoldható.

Kombinált (összetett) átmenet: a két pont közötti haladás csak több átmenetrész alkalmazásával oldható meg.

2. A két ellenőrzőpont közötti átmenetek nehézségi foka

(Erdővel) fedett terepen

Nagyon könnyű átmenet (1 pont): egyelemű átmenet, amely megoldható vezetővonal-követéssel.

Könnyű átmenet (2 pont): kombinált átmenet, amely megoldható durva iránymenettel és vezetővonal-követéssel.

Közepes nehézségű átmenet (3 pont): kombinált átmenet, amely durva iránymeneten, és/vagy a vezetővonal-követésen kívül kikényszerít rövid iránymenetet, vagy szintmenetet. Az ellenőrzőpont a haladási irányból a felfogó vonal mögött van.

Nehéz átmenet (4 pont):

- egyelemű átmenet, amely hosszú (kb.150-200 m-nél hosszabb) pontos iránymenetet, vagy szintmenetet kényszerít ki a csapatból (versenyzőből),
- kombinált átmenet, amely a durva iránymeneten és/vagy a vezetővonal-követésen kívül kikényszerít hosszú (150-200 m) iránymenetet, vagy szintmenetet. A pont haladási irányból a felfogó vonal előtt van.

Nagyon nehéz átmenet (5 pont):

- egyelemű átmenet, amely nagyon hosszú (400-500 m) iránymenetet vagy szintmenetet tartalmaz. Az ellenőrzőpont a haladási irányból a felfogó vonal előtt van, a felfogó vonal láthatóságánál nagyobb távolságra.
- kombinált átmenet, amely hosszú iránymeneteket (150-200 m) és hosszú (150-200 m) szintmenetet tartalmaz. Az ellenőrzőpont a haladási irányból a felfogó vonal előtt van, a felfogó vonal láthatóságánál nagyobb távolságra.
- kombinált átmenet, amely nagyon részletgazdag térkép apró részleteinek olvasását igényli irány- vagy szinttartás közben (pl. töbrös, homokbuckás).

Pontérték módosító tényezők:

A felsorolt átmenet - fokozatok

- nyílt terepen: -1 pont
- félig nyílt terepen (ligetes): -0,5 pont
- bozótos, gyérítésses, dőléses erdőben: +0,5 pont

3. Verseny nehézségi foka, tájékozódási szempontból

Számítás alapja : $\frac{\text{pontok összege}}{\text{átmenetek száma}}$

Nagyon könnyű verseny:	0,1-1,5 pont
Könnyű verseny:	1,6-2,5 pont
Közepes nehézségű verseny:	2,6-3,5 pont
Nehéz verseny:	3,6-4,0 pont
Nagyon nehéz verseny:	4,1-4,9 pont

Kategóriánkénti nehézségi fokozatok:

C kategóriában:

Könnyű verseny:	0,1-1,0 pont
Nehéz verseny:	1,1-1,9 pont

B kategóriában:

Könnyű verseny:	2,0-3,0 pont
Nehéz verseny:	3,1-4,0 pont

A kategóriában:

Könnyű verseny:	2,5-3,5 pont
Nehéz verseny:	3,6-4,5 pont

Megjegyzés: Az 5 pont elérését megkísérelni sem célszerű. Valójában terepeink részletgazdagsága és a versenyzők terhelhetősége sem teszi lehetővé a 4,5 pont feletti átlag elérését.

Az ellenőrzőpont minősítése

Tájékozódási szempontból az ellenőrző pont adott irányból megközelítve, adott sorrendben érintve, a versenymódot és a napszakot figyelembe véve könnyű, középnehéz, nehéz és igen nehéz pont lehet. A pont minősítését az adott pályán az összes körülmény gondos mérlegelésével kell meghatározni. A főbb minősítési szempontok a következők.

Könnyű ellenőrzőpont az, amely a térképen és a valóságban jól felismerhető jellegzetes terepvonalon, jelzett úton, kocsúton, erdei országúton, széles kitisztított nyiladéokban (erdővágásban), nagy tereptárgyon (esőház, menedékház, kilátó, stb.) van. Könnyű az ellenőrzőpont akkor is, ha az előbbieken meghatározott helyeken haladva a pont vagy jelölése láthatóvá válik.

Középnehéz ellenőrzőpont, ha a könnyű pontnál meghatározott út, tereptárgy, útkereszteződés közeli környezetben (75 méteren belül) van úgy elhelyezve, hogy arról sem a pontot alkotó tereptárgy, sem a pont jelzése nem látható, rávezető jelzés, tábla nincs a közelben. Középnehéz az ellenőrzőpont akkor is, ha a haladási irányból könnyen bemérhető ill. a térképen és a valóságban jól felismerhető közeli azonosítási pontról könnyen megtalálható tereptárgyról, vagy a terepen is felismerhető kitaposott ösvényen, kocsúton, markáns terepvonalon van. Középnehéz ellenőrzőpont az is, amely relatív nagyméretű, 25 m-es környezetében látható tárgyon van (pl. nagyobb szikla, jól látható vadles, háromszögelési gúla, stb.).

Nehéz ellenőrzőpont az, amely:

- a haladási irányból megközelítve azonosításra, bemérésre alkalmas támadópontokról nehezen mérhető be vagy azoktól 200 m-nél távolabb van,
- a célszerű megközelítési irányból haladva az ellenőrzőpontra, a domborzat vagy a növényzet az áthaladást nehezíti (bozótos, sziklás terep, árkokkal, víznyelőkkel tarkított terep),
- a jellegtelen, azonosításra nehezen alkalmas terepen elhelyezett ellenőrzőpont (ligetes, sziklamező, stb.),
- a kisméretű, csak közvetlen közlől látható tereptárgyon lévő ellenőrzőpont (kis gödör, alig látható vadles, kiépítetlen forrás, rókalyuk stb.),
- a térképen nem jelzett tereptárgyon elhelyezett ellenőrzőpont,
- közvetlen közelében hasonló jellegű tereptárgyon más pálya ellenőrzőpontja, vagy tévesztőpont van, ideértve az irány- és a távolságfésű pontjait is.

Nagyon nehéz ellenőrzőpont az, amelynek:

- a megtalálását, bemérését nehezítő körülmények kedvezőtlenül játszanak össze, és az ellenőrzőpont elérése a haladási irányon kívül más irányból is különösen nehéz,
- nincs támadópontja, vagy ha van, az is nehezen azonosítható, és a keresett ellenőrzőpont attól legalább 4-600 méterre van, vagy az ismert támadóponttól a keresett pontig az átmenet igen hosszú (600 méternél nagyobb) és a megközelítés jellegtelen szakaszon, vagy azonos jellegű objektumokban gazdag területen át lehetséges (kis gödrök, árkok, metsződések, kőmező, stb.), illetve, ha ezek azonosítása nagyon körülményes (pl. összevont jelölés esetén),
- az előzőekben leírt terepszakaszon van és csak szintkövetéssel közelíthető

- meg,
- a versenyzőnek versenyfeladatként kell kitűznie és környezete zsúfolt azonos jellegű tereptárgyakkal vagy teljesen jellegtelen területre esik,
  - az álláspont meghatározása hátrametszéssel nem lehetséges, vagy azonosításra alkalmas tereptárgy nincs, a megközelítése hosszútávon finom iránymenettel lehetséges csak (minimum 600 méter), és az útba eső tereprészletek nem hatolhatók át, ezért a csapatok kerülésre kényszerülnek,
  - nagyon nehéz ellenőrzőpont az irányfésű, ha az eléréséhez szükséges távolság a 250 métert meghaladja, s fogai 8 méternél közelebb vannak egymáshoz, ha a megközelítés erős lejtőn vagy emelkedőn át lehetséges, vagy ha az irányvonalon a láthatóság tartósan kisebb 10 méternél,
  - nagyon nehéz ellenőrzőpont a távolságfésű, ha a fésű fogai a támadóponttól mért távolság 1%-nál közelebb vannak egymáshoz, ha a követendő útvonal erős lejtő vagy emelkedő, vagy más ok miatt nehezen járható.

Az ellenőrző pontok száma a versenypályán

A versenyterep sajátosságai, a verseny fokozata határozza meg a kitűzendő ellenőrzőpontok számát egy-egy kategóriában. Előírás ezért az ellenőrzőpontok számára nem tehető, a következő táblázat csak ajánlás:

A verseny fokozata:	felsőfokú	középfokú	alapfokú
<i>Ellenőrző pontok száma:</i>			
minimum	12	8	6
maximum	30	20	15

továbbá a rajt és célállomás.

A táblázat szerinti számba beleértendő a kötelező útvonalon elhelyezett több érintendő ellenőrzőpont külön-külön. Az irány- és a távolságfésű egy-egy ellenőrző pontnak számít.

A verseny fokozatának megfelelő minősítésű pontok száma:

Az indítóállomás és a célállomás kivételével a verseny fokozatának megfelelően a versenypálya ellenőrzőpontjait a következő táblázat szerinti minősítéssel kell kialakítani a pálya összes pontjának százalékában.

A verseny fokozata	felső(I.)	közép(II.)	alap(III.)
Nagyon nehéz ellenőrzőpont	10 - 35	5 - 25	nincs
Nehéz ellenőrzőpont	50 - 75	30 - 55	0 - 20
Közepes ellenőrzőpont	10 - 30	30 - 55	20 - 60
Könnyű ellenőrzőpont	0 - 20	5 - 30	40 - 80

Amennyiben az alsó határ nem 0, az legalább 1 ellenőrzőpontot jelent.

Megjegyzés: Az ellenőrzőpontok nehézségi fokának meghatározása csak közelítően lehetséges. Különösen kell ügyelni arra, hogy alapfokú versenyen a felesleges erőfeszítés elkerülése érdekében igen nehéz ellenőrzőpont ne kerüljön ki-tűzésre.

A versenyrendezés értékelésének szempontjai

(szövetségi ellenőr részére)

1. A versenykiírás tartalma, kivitele, időbeni kiküldése, nevezési díj, szolgáltatás

2. A verseny résztvevőinek száma (csapatok száma, ezen belül az összes versenyző száma)

3. A verseny rajtja, célja

4. A menetutasítás

- készült-e kategóriánként önálló menetutasítás,
- áttekinthetősége, érthetősége,
- a szöveg egyértelműsége.

5. A versenypálya:

- feladatok szakszerűsége, pontossága,
- bóják elhelyezése,
- időmérők működése.

6. Rendezés körülményei:

- van-e megfelelő tájékoztatás (kategóriák, pályák hossza, ált. tudnivalók).

7. Eredményhirdetés:

- biztosítottak voltak-e a körülmények,
- érmek, plakettek, oklevelek, serlegek,
- eredményértékesítő tartalma, kivitele, időbeni megküldése.

8. Versenybírószám munkájának értékelése

- szervezés,
- lebonyolítás.

Menetidőszámítás

Alapképlet:

$$T_m = \frac{60}{100 \cdot v_s} \times \frac{1}{M} \times S + \frac{t_e}{10} \times D \times A$$

Ahol :

 T_m = a menetidő percben v_s = kötött menetsebesség, km/h-ban M = a térkép méretaránya, pl. 1:15.000

1

--- = a térkép méretarányának reciproka, pl. 15.000

 M S = a térképen mért hossz, mm-ben D = az útvonalat keresztező, emelkedést jelentő szintvonalak száma, db A = a térkép alapszintköze, m-ben t_e = a 10 m szintemelkedés leküzdésére adott idő, percben E = a számított emelkedő szintkülönbség, méterbenEgyszerűsítés: $E = D \times A$

Változó paraméterek:

$\frac{60}{100 \cdot v_s}$ a kötött menetsebesség kifejezése 10 m/p-ben
(a táblázat vízszintes változója),

$\frac{1}{M}$ a térkép méretarányának hatása 1 mm-re
(a táblázat függőleges változója),

$S + \frac{t_e}{10} \times D \times A$ a szabályzatban rögzített paraméter.

Menetidő számítás a térképen mért hossz(mm) és a szintkülönbség(+m) függvényében

Menetsebesség km/h	4 km/h	3,5 km/h	3 km/h	2,5 km/h	2 km/h
Szintemelkedésért kapott idő, 10m-enként percben	+ 1 p	+ 1 p	+ 1 p + 1 p + 1,5 p	+ 1,5 p + 2 p + 2,5 p	+ 2 p + 2,5 p
Kategóriák M	N A, A/19, C	N A/36	É A, A/19, A/36, B, C N B, emelt C N A/50	É A/50 N A/60 N A/70	É A/60 É A/70
1:10.000	0,15 S + 0,1 E	0,172 S + 0,1 E	0,2 S + 0,1 E + 0,1 E + 0,15 E	0,24 S + 0,15 E + 0,2 E + 0,25 E	0,3 S + 0,2 E + 0,25 E
1:15.000	0,225 S + 0,1 E	0,258 S + 0,1 E	0,3 S + 0,1 E + 0,1 E + 0,15 E	0,36 S + 0,15 E + 0,2 E + 0,25 E	0,45 S + 0,2 E + 0,25 E

N= nappali, É= éjszakai

S= térképen mért hossz, mm-ben

E= emelkedő szintkülönbség, méterben

Kategóriák: A szabályzat alapján

Megjegyzések:

1/ A 3,5 km/h sebesség esetén kerekítve a versenyző javára 0,0057143 perc/10m értékben.

2/ Minden kapott érték – a versenyszabályzat értelmében – percben kerekítendő.

3/ Gyorsszámolási technika egyszerű és tudományos számológépen;

Memóriába: a táblázat számmal jelzett állandói, x; + a változók

Természetjáró Tájékozódási Túraverseny
VERSENYZŐKARTON

Rajtszám:	Kategória:	Országos bajnokiba nevezett:							
		Igen:	Nem:						
Csapatnév:									
Egyesület:									
e-mail:									
Postacím:									
<table border="1" style="width:100%; height:20px;"> <tr> <td style="width:15%;"></td> <td style="width:15%;"></td> <td style="width:15%;"></td> <td style="width:15%;"></td> <td style="width:15%;"></td> <td style="width:15%;"></td> </tr> </table>									

	Sorsz.	Név	Szüil. év
Csapatvezető	1		
Csapat tagok	2		
	3		
	4		
	5		
	6		

Ne szégyellj,
ha eltévedtél!

Csak az nem tévedhet el,
aki otthon maradt!

Állomás	Érk. idő	Előző ind. idő	Menetidő		Hibapont		Rajt/indulási idő	Aláírás (versenybíró)
			tény	előírt	idő	feladat		
Rajt	—	—	—	—	—	—		
1								
2								
3								
4								
5								
Cél							—	
1	2		3		4		5	
6	7		8		9		10	

Itt összehajtható!

11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
Elméleti feladat:		Feladathiba:		Időhiba:
				Összes hibapont:
				Helyezés:

